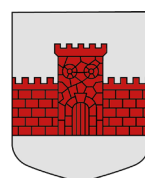

Samrådsredogörelse

Det goda livet (fördjupad översiktsplan) Erikslund, Fagernäs och Norra Svartbyn

Tillhörande granskningshandling

**BODENS
KOMMUN**

Innehållsförteckning

Inledning	4
Yttranden	4
Statliga myndigheter	5
Länsstyrelsen i Norrbottens län	5
Trafikverket	13
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)	14
Statens Geotekniska Institut (SGI)	18
Statens geologiska undersökning (SGU)	19
Sveriges Meteorologiska och Hydrologiska Institut (SMHI)	24
Föreningar	26
Funktionsrätt Boden	26
Naturskyddsföreningen Boden	26
Norrbottens ornitologiska förening	28
Ungdomsfullmäktige styrelse och Ungdomsrådet	28
Privatpersoner, inkomna skriftligt	29
Privatperson 1	29
Privatperson 2	29
Privatperson 3	30
Privatperson 4	30
Privatperson 5	31
Privatperson 6	31
Privatperson 7	32
Privatperson 8	34
Privatperson 9	34
Privatperson 10	36
Privatperson 11	38
Privatperson 12	39
Privatperson 13	40
Privatperson 14	43
Privatperson 15	46
Privatperson 16	49
Privatperson 17	51
Privatperson 18	52
Privatperson 19	53
Privatperson 20	55
Privatperson 21	58
Privatperson 22	58

Privatperson 23	58
Inkomna synpunkter muntligt under samrådsaktiviteter (utanför ICA Supermarket och på Svartbygården)	59
Trafik och infrastruktur	59
Grönstruktur och friluftsliv	61
Övrigt	64
Sammanfattning genomförda ändringar	66

Bilaga 1. Sändlista

Inledning

Samråd har pågått under perioden 23 maj till och med 26 juni 2023. Information om samrådet har anslagits i lokaltidningar, på kommunens hemsida, Facebook och Instagram. Planförslagen har funnits tillgängliga på kommunens hemsida, stadshuset, stadsbiblioteket samt Svartbygården i Norra Svartbyn.

Samrådet har skett genom en bred medborgardialog där remissinstanser och allmänheten har haft möjlighet att lämna synpunkter. Grunden i samrådet har varit dialogtillfällen utanför ICA Supermarket samt Svartbygården. Platserna har varit bemannade med tjänstepersoner under angivna tider där det har funnits möjlighet att ta del av förslagen, ställa frågor och lämna synpunkter.

Planförslaget har skickats till remissinstanser, se bilaga 1. Sändlista.

Yttranden

I denna samrådsredogörelse redovisas referat av inkomna yttranden. Yttrandena finns i sin helhet i kommunens diarium och är offentliga handlingar. Länsstyrelsens samlade yttrande är en sammanvägd bild av de statliga myndigheternas synpunkter. I samrådsredogörelsen redovisas även synpunkter som inkommit muntligt under samrådsaktiviteterna (utanför ICA Supermark och på Svartbygården). Kommunens kommentarer redovisas i kursivt.

Följande yttranden har inkommit skriftligt:

- Länsstyrelsen i Norrbottens län (samlat yttrande för de statliga myndigheterna. Länsstyrelsen har även bilagt yttranden relevanta för samrådet. Dessa redovisas även särskilt i samrådsredogörelsen. Dessa är MSB, SMHI, SGU och SGI)
- 3 yttranden från föreningar (Funktionsrätt Boden, Naturskyddsföreningen och Ornitologiska föreningen)
- 23 yttranden från privatpersoner
- Ungdomsfullmäktiges styrelse och Ungdomsrådet

Statliga myndigheter

Länsstyrelsen i Norrbottens län

Sammanfattande synpunkter

Bodens kommun har tagit fram en fördjupad översiktsplan som är transparent i hur man hanterat den externa dialogen med till exempel företag, organisationer och medborgare. Många intressanta och relevanta synpunkter har kommit fram. Inledningsvis beskrivs resultaten från medborgardialogen. Till planen hör en miljökonsekvensbeskrivning (MKB). Som bilagor finns en trafikutredning och en översiktlig naturvärdesinventering.

Helhetsintrycket av FÖP är gott, med ett lättläst och trevligt utförande och med få brister. Samrådshandlingen behandlar dock många aspekter och de återkommer på flera ställen vilket gör handlingen lite svar att hitta i.

Inledningsvis beskrivs resultaten från medborgardialogen och övergripande mål, till exempel miljömål och regional utvecklingsstrategi (RUS).

Planförslaget utgår sedan från målbild, framtida mark- och vatten- användning samt handlingsplan. Det finns många riktlinjer och hänsyn beskrivna för respektive delområde, dessutom finns kapitlet Övergripande riktlinjer.

Kapitel 4 beskriver miljökonsekvenser. Upplägget för de olika sakområdena är 1. Förutsättningar 2. Riktlinjer 3. Konsekvenser av planförslaget 4. Sammanfattande bedömning samt 5. Konsekvenser av nollalternativet.

Planområdet omfattar totalt cirka 950 hektar mark. FÖP möjliggör ändrad markanvändning för bostadsändamål för cirka 60-70 hektar. Kommunen bör vara mer konkret i sitt resonemang kring tillgång och närhet till grönområden, parker och stråk för att FÖP ska kunna uppfylla sin vägledande roll vid senare provningar. Etableringar i angränsande områden och planförslagets förhållning till det tas tyvärr inte upp i FOP.

Kommentar: Upplägget/ dispositionen för den fördjupade översiktsplanen är framtaget för att kommunmedborgare och intressenter enkelt ska hitta och kunna navigera sig i processen, målbild, förslaget med utvecklingsinriktning och konsekvenser. Dispositionen av planen kvarstår i granskningshandlingen. Bodens kommun delar inte Länsstyrelsens synpunkter ang grönsstruktur. Målbild, utvecklingsinriktning samt framtida mark- och vattenanvändning ger en tydlig inriktning för grönsstrukturen.

Länsstyrelsens särskilda bevakningsområden

Riksintressen

Riksintressen redovisas på mark- och vattenanvändningskartan (digital) samt i samrådshandlingen på infälld karta. Efter beskrivningen följer hur kommunen har bedömt konflikter samt kommunens ställningstagande avseende planens påverkan på riksintresseområdena.

Kulturmiljö

Det är positivt att man på flera sätt lyfter den militära historien med dess byggda karaktär, fysiska struktur och lämningar ett värde att utveckla och att använda för fritidsliv och för besök.

Kulturmiljöaspekter redovisas på ett flertal ställen vilket försvårar läsning och slutsatser. Aktuell påverkan på kulturmiljövärden är något oklar och även hur påverkan bedöms, varför och med vilket underlag. Det bör finnas tydliga hänvisningar till sidor och kartor för de mer beskrivande texterna eller hellre en annan sortering där man har delat upp olika aspekter var för sig med tillhörande underlag.

PM för kulturmiljö nämns i samrådshandlingen och man hänvisar till att riktlinjer har arbetats in i samrådet. Relevanta delar av PM bör lyftas i FOP med syfte att förtydliga kommunens bedömningar och avvägningar samt tydligare beskriva förhållningssätt till kulturmiljö- värden och att undvika skada.

I PM finns siktlinjer, uppdelade på de tre aktuella områdena vilket är positivt, men det är inte tydligt kopplat till riksintressets värde och uttryck och inte till MKB med aktuell påverkan eller till lagstiftningen PBL och MB. PM bör utvecklas med koppling till PBL och MB och hela riksintresset. Man behöver förstås göra fördjupade utredningar i senare detaljplaneskedan, men man bör ta med frågan om riksintressets påverkan något tydligare även i FÖP.

Ett förslag till åtgärd/förstudie i MKB för FÖP eller möjligen före detaljplanearbete är att genomföra en analys av "det militära landskapet" och den bör kopplas till hela FOP-området i relation till hela riksintresset. Den bör ta upp exempelvis analys av visuella och funktionella sammanhang, som kan utgöras av till exempel siktlinjer och anlagda/byggda strukturer. Riksintresset är komplext och utspritt och även delar av landskapsaspekten kan vara ett kulturmiljövärde som exempelvis avstånd till bebyggelse, vägar inom riksintresse och access till fort med mera. En sådan analys kan komplettera inventeringar av konkreta militära lämningar och bebyggelse.

Samrådshandlingen föreslår verksamhet/exploatering i de nedre sydvästra delarna av riksintresse för kulturmiljö. Det är möjligt att det kan fungera utan stor negativ påverkan,

men i det här skedet oklart. Slutsatsen är att det finns risk för negativ påverkan. Därför är det viktigt att redovisa hur man har planerat att undvika skada och alltså bör riktlinjer vara tydligt redovisade. Om alla riktlinjer följs om kulturmiljöunderlag och om hänsyn för att undvika skada samt om det på dessa platser inte finns exempelvis viktiga lämningar, delar av strukturer eller viktiga siktlinjer för riksintressets sammanhang, då bör skada kunna undvikas.

Ett exempel på behov av senare fördjupat kulturmiljöunderlag är att det eventuellt planeras nya leder inom naturområde. Om det ska dras nya spår inom riksintresseområdet kulturmiljö bör man undersöka området vad gäller till exempel militära lämningar.

På sidan 29 tas i tabellform upp beskrivna mindre områden och handlingsplaner. Kulturmiljöunderlag behöver skrivas in under rubriken Handlingsplan där man redan nu kan anta att det behöver undersökas. Det gäller inom riksintresseområdet för kulturmiljö, Svedjeberget och norr om Svedjebergsleden.

Paåsidan 42 tar man upp som sista punkt att:

"En kulturmiljöinventering ska genomföras vid framtagande av detaljplan för att utöka kunskapen om kulturmiljövärdena på platsen. Norrbottens museums kulturmiljöanalys bör utgöra ett stöd för lokala anpassningar i detaljplaneskedet. "

Det är bra och det bör tillämpas i större utsträckning för att uppnå ett gott resultat med väl gestaltade miljöer bland annat genom att beakta befintliga miljöers värde.

Kommentar: Kulturmiljöinventeringen är uppdaterad med avseende på dess relation till gällande lagstiftning samt siktlinjernas värde i sammanhanget. Dokumentet i helhet är nu också en bilaga till granskningshandlingen.

De helt nya lederna inom riksintresset är skoterleder vars dragning är att betrakta som schematisk, ingreppen för sådana är i storleksordningen nedsågning av träd och undanröjande av exempelvis taggtråd. Exakt dragning kommer att anpassas till omgivningen med avseende på bland annat riksintresset. Övrigt spårssystem utgörs av tidigare underhållsvägar tillhörande de militära anläggningarna med åtgärder som exempelvis slyröjning, tillgänglighetsanpassning, återfyllnad efter ras, ny markbeläggning (ej hårdgjord) och skyltning. Avseende just ledsystemet anser kommunen att en kulturmiljöutredning inte är motiverad.

Kommunen delar uppfattningen att en analys av det militära landskapet och ett fördjupat kulturmiljöunderlag inför detaljplanering en god idé som har arbetats in i granskningshandlingen där bostadsområdena Gammelängsfältet, Fällberget och Bullergärdan under respektive avsnitt fått en ny riktlinje som lyder:

"Detaljplanering i anslutning till riksintresse BD 74 ska föregås av inventering och analys av det militära landskapet inom hela planområdet och i relation till hela riksintresset."

Denna riktlinje lyfts också in i handlingsplanen för bostadsutveckling.

Rennäring

Inga riksintresseområden för rennäring finns inom planen, däremot ligger planen inom vinterbetesland för Gällivare skogsmeby.

Totalförsvarets militära del

Planområdet berör flera delar av riksintressen för totalförsvarets militära del i Norrbottens län (Försvarmakten, 2023). Större delen av planområdet, med undantag för områdena Erikslund och Fagernäs berör ett påverkansområde övrigt. Det avser ett område runt ett riksintresse eller område som är av betydelse för totalförsvarets militära del.

Påverkansområdet omfattas av sekretess enligt 15 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen och inga exakta uppgifter om lokalisering av riksintresset eller vilken typ av verksamhet som bedrivs går att tillgå. Inom ramen för denna miljöbedömning går det inte att fastställa om planen riskerar skada riksintresset eller område av betydelse till följd av sekretessbestämmelserna. Detta gäller även för nollalternativet. Försvarmakten avstår från yttrande gällande FOP och hänvisar till sitt planeringsunderlag på hemsidan (www.forsvarsmakten.se/riksintressen). Länsstyrelsen rekommenderar att kommunen tar direktkontakt med Försvarmakten om så krävs.

Kommentar: Bodens kommun för kontinuerlig dialog med Försvarmakten och Fortifikationsverket. I efterföljande planering kommer även dialog att ske.

Miljö kvalitetsnormer

Kommunalt arbete är en viktig faktor för att nå miljömålen och miljö kvalitetsnormerna (MKN) för vatten och det är viktigt att kommunen verkar för att MKN och miljömål uppfylls vid fysisk planering. Det gäller den fysiska påverkan kring sjöar och vattendrag samt den näringsbelastning som kan uppstå från avlopp, men även dagvattentillförsel från hårdgjorda ytor.

Miljö kvalitetsnormer för vatten fastställs med stad av 5 kap miljöbalken. Normerna är ett rättsligt verktyg och ställer krav på vattnets kvalitet vid en viss tidpunkt. Huvudregeln för MKN är att alla vattenförekomster ska minst uppnå normen god ekologisk och kemisk status eller god potential och att statusen inte för försämrats. Försämringsförbudet gäller även på kvalitetsfaktornivå

Det står att vilka konsekvenser planförslaget har på miljö kvalitetsnormerna för yt- och grundvatten behandlas under avsnitt 4.2 Vattenkvalitet. Dock nämns ingenting om möjlig hydromorfologisk påverkan. Kvalitetsfaktorn "Morfologiskt tillstånd i sjöar" är idag klassad som otillfredsställande för Svartbyträsket. Om planerade cykelvägar kommer byggas närmare än 30 meter från sjön och detta skapar en utökad yta av anlagda ytor jämfört med

tidigare bör parameter "Närområdet runt sjöar" kontrolleras så förslaget i slutändan inte medför försämring av status från en statusklass till en lägre.

Kommentar: Handlingsplanen i planförslaget innehåller aktivitet med att exakta dragningar av gång- och cykelvägar ska utredas. Det innebär att i detta skede att det är för tidigt att analysera påverkan utifrån placeringarna av gång- och cykelvägarna. Handlingsplanen kompletteras med att kvalitetsfaktorn "Morfologiskt tillstånd i sjöar" behöver utredas när exakta dragningar av GC-vägarna utreds.

Landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS)

Områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen finns i den kommuntäckande översiktsplanen.

Mellankommunala intressen

Regionala samband och mellankommunala intressen beskrivs översiktligt framför allt när det gäller transportinfrastruktur.

Hälsa, säkerhet och risker för olyckor, översvämning och erosion

Klimatförändringar med dess effekter beskrivs. Under respektive avsnitt med rubricering: Riktlinjer och hänsyn saknas uppgifter om klimatanpassning. Visserligen finns uppgifter om detta i senare avsnitt, men skulle behöva lyftas fram under avsnitt Riktlinjer och hänsyn.

Avsnitt Hänsyn, risk och hälsa sidan 85, behöver kompletteras med text om kommunens långsiktiga riskreducerande arbete och rekommendation gällande hantering av effekter av klimatförändringar. Denna text behöver kopplas samman med vad som skrivits i FOPs sidorna 74- 75 avseende klimatförändring, samt vad som angetts beträffande skyfallshantering så sidorna 50 - 53.

Topografin inom planområdet är delvis kuperad och enligt SGU:s jordartskarta består de ytliga jordlagren av moran, silt och lera. Enligt statligt planeringsunderlag 2 Instabila slänter (Skogsstyrelsen) finns det områden inom kommunen där stabiliteten behöver beaktas.

Vi hänvisar här även till yttranden från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), Sveriges Meteorologiska och Hydrologiska Institut (SMHI) Statens Geotekniska Institut (SGI) samt Sveriges Geologiska Undersökning (SGU) vilka biläggs detta yttrande.

Kommentar: Se Bodens kommun kommentar avseende yttrande till MSB, SMHI, SGI, SGU.

Övriga synpunkter

Rennäring

Fysiska barriärer i landskapet är inte anledningen till att Jokkmokks- byarna inte bedriver renskötsel inom planområdet, utan att planområdet ligger utanför dessa samebyars byaområde. Se Sametingets kartunderlag ang. samebygranser.

Enligt förstudien till naturvärdesinventeringen finns både barrskog (produktiv skogsmark), hänglav (gamlav) och marklav (gulvit renlav) och motaggsvamp inom planområdet vilket indikerar torrare förhållanden. Det finns därför anledning att se över slutsatserna om att planområdet mest består av blöta områden olämpliga för vinterbete.

Rennäring är ett allmänt intresse enligt miljöbalkens 3 kap.5 § 1 st. och bör adresseras därefter. Cirka 60-70 hektar potentiell betesmark tas i anspråk för bebyggelse vilket kan få effekter på rennäringen. Konsekvenserna beskrivs som små men det bygger på antagandet att området består av de blöta partier som nämns ovan.

Tillsammans med planerade och redan inledda industrietableringar i närområdet är det en ansevärd areal som inte längre långsiktigt kan nyttjas för möjligheten att bedriva rennäring. Etableringarna innebär också mer störningar (buller, ljus, mänsklig aktivitet med mera). Några kompensationsåtgärder för detta presenteras inte. Det kan tilläggas att även skogsnäringsarealen minskar i motsvarande grad.

Kommentar: Kommunen har genomfört en naturvärdesinventering i fält mellan samråd och granskning som ska vara ett underlag för efterföljande planering. Kommunen har tagit bort de delar där antaganden baserades utifrån kringliggande markområden. För att minimera inverkan på rennäringen har kommunen i skedet mellan samråd och granskning inlett dialoger med Skogssamebyn. Kommunen väntar med att utreda konsekvenserna till efterföljande planering. Textavsnittet gällande Rennäring i MKB justeras.

Teknisk försörjning

I avsnittet behandlas vatten och avlopp samt dagvatten. Det framgår inte av planhandlingar hur energiförsörjning ska hanteras. Kommunen bör utveckla avsnittet "Avfallshantering". FÖP bör innehålla ett övergripande resonemang kring behov och lämpliga avstånd från bostäder till återvinningsstationer (AVS) och möjligen föreslå/peka ut strategiska platser där lokalisering av AVS ska tas med vid planläggning av området. Kommunen bör säkra att park och naturmark inte blir lidande av lösningar i efterhand. Det vore önskvärt med en "avfallskarta" som motsvarar dagvatten- och skyfallshanteringskartor.

Kommentar: Avfallshanteringen generellt kommer utvecklas nationellt under kommande år då fastighetsnära förpackningsinsamling ska vara fullt utbyggd senast 1 januari 2027. Det innebär att samtliga hushåll ska vid fastighetsgränsen kunna lämna förutom matavfall och brännbart restavfall även förpackningsavfall av papper, plast, metall och glas. I och med det

kommer dagens återvinningsstationer (ÅVS) att övergå till att vara lättillgängliga insamlingsplatser (LIP) för endast skrymmande förpackningsavfall av papper och plast samt eventuellt returpapper. I och med införandet av fastighetsnära förpackningsinsamling är inte framtida behov av LIP klarlagt.

I dagsläget har Bodens kommun inte tagit beslut om vilket insamlingssystem för fastighetsnära insamling för småhus och fritidshus som passar bäst för kommunens förutsättningar. Det som är känt idag är att småhusen och fritidshusen behöver förbereda utrymme för ökat antal avfallskärl på fastigheten. Befintliga flerbostadshus behöver anpassa sina avfallsutrymmen och förbereda för ökad insamling av förpackningsavfall. Nybyggnationer av flerbostadshus behöver planera sin avfallshantering så att avfallsutrymmen och andra insamlingssystem (t ex underjordsbehållare) förutom dagens krav på utsortering även klarar eventuellt kommande nationella krav på ytterligare utsortering av fraktioner. Planförslaget kompletteras med riktlinje avseende avfallshantering.

Risker för ras och skred

Vi rekommenderar kommunen att redovisa områden med förutsättningar för ras eller skred i kartan. Det är särskilt viktigt att identifiera slänter med stor geografisk utsträckning där förutsättningar för låg stabilitet kan finnas, samt områden med fortsättningar för kvicklera.

Kommunen bör i planbeskrivningen redogöra för vilken detaljeringsnivå det geotekniska underlaget har som använts i planprocessen samt vilka osäkerheter som kvarstår. Detta med anledning av att statliga planeringsunderlag oftast är mycket översiktliga och således inte redovisar förhållandena i detalj varken i skala eller detaljeringsnivå. Det innebär att det kan finnas andra områden med fortsättningar för ras, skred eller erosion. Alla planeringsunderlag finns inte tillgängliga för samtliga kommuner, kommunen behöver därför vara uppmärksam på vilka planeringsunderlag som finns att tillgå lokalt.

Kommentar: Planförslaget kompletteras textavsnitten om Geologi och jordarter samt Ras, skred och erosion med tydligare beskrivningar om vilka underlag som använts samt kompletterat med information om förutsättningar för kvicklera. Kommunen kompletterar även med en beskrivning om att det kan finnas osäkerheter i dessa underlag.

Social hållbarhet

Enligt 1 kapitlet 1 § plan- och bygglagen ska planeringen " ... främja en samhällsutveckling med jämlika och goda sociala levnadsförhållanden och en god och långsiktigt hållbar livsmiljö för människorna i dagens samhälle och för kommande generationer". I sammanhanget spelar perspektiv som folkhälsa, jämställdhet, barnrätt, tillgänglighet och

integration, en stor roll. Detta är perspektiv som genomsyrar samrådshandlingen till stora delar.

Länsstyrelsen uppmanar att även i det fortsatta arbetet involvera och säkerställa att människor med olika åldrar, bakgrund och socioekonomiska förhållanden kommer till tals och att det som framkommer i dialoger och samråd tas tillvara.

Kommentar: Bodens kommun noterar Länsstyrelsens synpunkter gällande social hållbarhet. Särskild återkoppling och dialog kommer att ske under granskningskedet för de grupper som har involverats i dialogskedet.

Strandskydd

För eventuella åtgärder i strandskyddat område provas dispens i gängse ordning gällande särskilt skäl och mot strandskyddets bada syften. Kommunen har berört detta i den omfattning som är möjligt i det här skedet i planprocessen. De områden som omfattas av strandskydd där förändringar uppges kunna bli aktuella är till stora delar redan påverkade på olika sätt.

Naturmiljö

Länsstyrelsen delar den bedömning som Sweco gjort i förstudien till naturvärdesinventering om vad som behöver göras närmast (listat nedan). Resultatet av inventeringarna behöver ju också utredas med fokus på påverkan av skyddsvärda/skyddade arter, samt hur påverkan på dessa kan minimeras. Angående jättebalsamin (och övriga invasiva växtarter som hittas) bör kommunen redogöra för hur ytterligare spridning av dessa ska undvikas.

- Fördjupade artinventeringar för främst fågel, men även groddjur om lämpliga livsmiljöer för dessa behöver tas i anspråk. Fågelinventeringar inriktade på ugglor.
- Fördjupade artinventeringar kring skyddsklassade arter och noggrann hänsyn till dessa i vidare planarbete.
- Invasiva artinventeringar med fokus på jättebalsamin när fuktigare stråk, vägdkän el/er våtmarker planeras tas i anspråk

Ett tillägg är att inventering och utredning av fladdermöss kan behövas i de naturområden där belysning övervägs.

Kommentar: Planförslaget kompletteras med genomförda naturvärdesinventeringar i fält, som även utgör bilaga till granskningshandling.

Fornlämningar

De topografiska förhållandena på platsen antyder att det kan finnas oupptäckta fornlämningar inom de områden som pekats ut i denna FÖP.

Kommunen ska samråda med Länsstyrelsens kulturmiljöfunktion angående behovet av en arkeologisk utredning. Syftet med en sådan utredning är att ta reda på om fornlämningar berörs. Mer information samt e-tjänster finns på var hemsida:

<https://www.lansstyrelsen.se/norrboten/samhalle/kulturmiljo/fomlamnin-gar-och-fomfynd.html>

Kommentar: Bodens kommun noterar Länsstyrelsens synpunkt till efterföljande planering och detaljplaneläggning.

Trafik

Effekter och konsekvenser på infrastrukturen till följd av föreslagen bebyggelsestruktur bör beskrivas. På så vis kan det tydliggöras vilka anspråk som ställs på den statliga infrastrukturen. Målpunkter med koppling till trafikutredningen är särskilt viktigt att tydliggöra för att förstå hur omkringliggande infrastruktur påverkas.

Kan ökade trafikflöden bidra till konfliktpunkter/ trafiksäkerhetsproblem eller framkomlighetsproblem på statligt vägnät som i sin tur skapar behov av åtgärder? Det är viktigt att analysera detta i ett tidigt skede för att få en helhetsbild av hur trafiken förväntas utvecklas i området särskilt med tanke på den samhällsutveckling som sker i Boden. Åtgärder bör analyseras enligt fyrstegsprincipen och med Trafikverkets basprognoser för 2040. Med ökad vägtrafik kan bullernivåer öka och det bör beskrivas vilka konsekvenser det ger på omgivningen. Detta även med resonemang om lokalisering av bullerkansliga verksamheter så som exempelvis förskola och skola. Se även Trafikverkets yttrande som biläggs.

Kommentar: Se Bodens kommuns kommentar under Trafikverkets yttrande.

Trafikverket

Det finns goda tankar och strategier för bebyggelseutveckling och ett förbättrat gång- och cykelnät ger förutsättningar för en hållbar stad. Förtätning och etableringar vid trafikleder ställer krav på omsorgsfull trafik- och bebyggelseplanering för att god bebyggd miljö uppnås. Det är viktigt att vid sådan exploatering planera omsorgsfullt för att kunna förbättra, uppnå och/eller bibehålla goda miljöer till exempel med avseende på buller, luftkvalitet och trafiksäkerhet. Väg 356 och väg 97 är utpekade som delar i det funktionellt prioriterade vägnätet.

Trafikverket anser att effekter och konsekvenser på infrastrukturen till följd av föreslagen bebyggelsestruktur bör beskrivas. På så vis kan det tydliggöras vilka anspråk som ställs på den statliga infrastrukturen. Målpunkter med koppling till trafikutredningen är särskilt viktigt att tydliggöra för att förstå hur omkringliggande infrastruktur påverkas.

Kan ökade trafikflöden bidra till konfliktpunkter/trafiksäkerhetsproblem/framkomlighetsproblem på statligt vägnät som i sin tur skapar behov av åtgärder? Trafikverket anser att det är viktigt att analysera detta i ett tidigt skede för att få en helhetsbild av hur trafiken förväntas utvecklas i området särskilt med tanke på den samhällsutveckling som sker i Boden. Åtgärder bör analyseras enligt fyrstegsprincipen och med Trafikverkets basprognoser för 2040. Med ökad vägtrafik kan bullernivåer öka och det bör beskrivas vilka konsekvenser det ger på omgivningen. Detta även med resonemang om lokalisering av bullerkänsliga verksamheter så som exempelvis förskola och skola.

Kommentar: Bodens kommun har tagit fram underlag till den revidering av basprognos 2040 som Trafikverket arbetat fram under våren och sommaren för de fem kommuner som är i samhällsomställning. Parallellt med detta arbete har Bodens kommun tagit fram en trafikmodell på mesonivå för Boden och Sävast. Modellen ska ligga som grund för fortsatt kommunal trafikplanering och planläggning. Trafikmodellen beskriver ett nuläge, ett läge för byggfasen av stålverksområdet samt ett läge för år 2030. Modellen kan komma att fördjupas till micronivå i kommande detaljplanprocesser, om kommunen ser att en specifik plan kan komma att få stor påverkan på trafiksystemet. Med modellen som underlag kan konfliktpunkter/trafiksäkerhetsproblem/framkomlighetsproblem omhändertas i ett tidigt skede och också ge en tydligare bild av hur trafiken i kommunen kan komma att utvecklas med tanke på den samhällsomställning som pågår. Trafikverket har deltagit i arbetet runt framtagandet av trafikmodellen för Boden och Sävast.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)

Riskhantering

Kommunen bör i översiktsplanen redovisa en samlad bild över risker i sin kommun som ett allmänt intresse enligt 2 kap PBL. I detta ingår exempelvis naturolyckor, transportvägar för farligt gods och större anläggningar som kan orsaka tekniska olyckor, bl.a. så kallade 2:4 anläggningar enligt lag om skydd mot olyckor och Sevesoanläggningar.

I 3 kap PBL förtydligas att av översiktsplanen ska framgå kommunens syn på risken för klimatrelaterade skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion, samt hur sådana risker kan minska eller upphöra ska också framgå. I översiktsplanen bör kommunen redovisa hur man avser att hantera dessa olika risker, det vill säga om riskerna kan accepteras eller om man avser vidta förebyggande eller andra riskreducerande åtgärder.

Ett strategiskt ställningstagande i översiktsplanen ger långsiktighet i kommunens riskhantering och riskvärdering och utgör ett bra stöd för att hantera riskfrågor i kommande detaljplaner, bygglov och övriga tillståndsärenden.

Översiktliga stabilitetskarteringar

MSB har i uppdrag att inom bebyggda områden översiktligt kartlägga landets kommuner med avseende på stabilitet. För Bodens kommun finns under 1999 en kartering gjord.

Karteringen kan laddas ner via följande länk:

<https://www.msb.se/sv/verktyg--tjanster/stabilitetskartering-finkorniga-jordarter/>

Mer information om ras och skredkarteringarna finns på en myndighetsgemensam sida <http://gis.swedgeo.se/rasskrederosion/>

Värmekartering

MSB har tagit fram en värmekartering över Sverige. Värmekarteringen ger ett övergripande planeringsunderlag för att identifiera var höga temperaturer är vanliga inom ett län eller kommun. Planeringsunderlaget kan vara till hjälp för att analysera och utreda var klimatanpassningsåtgärder kan behöva genomföras, för att skydda mot höga temperaturer där behovet är som störst. Karttjänsten nås via www.msb.se/naturolyckor

Vägledningar för arbete med naturolyckor

MSB har tagit fram två vägledningar för att kommuner ska kunna komplettera nationellt underlag med egna karteringar och kunskapsunderlag:

- Vägledning för översvämningskartering av vattendrag, MSB 631 (2014) <https://rib.msb.se/filer/pdf/27432.pdf>
- Vägledning för skyfallskartering Tips för genomförande och exempel på användning, MSB1121 (2017) <https://rib.msb.se/filer/pdf/28389.pdf>

För alla naturrelaterade händelser bör kommunen redovisa hur den förväntade klimatförändringen påverkar sannolikhet för eller konsekvenser av extrema naturhändelser. I detta fall kan det också vara av intresse att belysa hur kommunen kan drabbas av storm, stora skogsbränder, värmebölja och andra typer av naturhändelser som inte alltid kan ges en geografisk placering.

Läs mer om naturolyckor på www.msb.se och den myndighetsgemensamma sidan www.klimatanpassning.se .

Kommunala handlingsprogram

Varje kommun är skyldig att ha ett handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor. Kommunens kommunala handlingsprogram och övriga arbete enligt lag om skydd mot olyckor kan vara ett viktigt underlag i arbetet med översiktsplaneringen.

Förändringar i lagen trädde ikraft 1 januari 2021 och nya föreskrifter om kommunala handlingsprogram har antagits. Läs mer på:

<https://www.msb.se/sv/amnesomraden/skydd-mot-olyckor-och-farliga-amnen/raddningstjanst-och-raddningsinsatser/forandringar-i-lagen-om-skydd-mot-olyckor-lsny-sida/foreskrifter-om-handlingsprogram/>

Vindkraft och höga byggnadsverk

MSB har i uppdrag av regeringen att införa, förvalta och utveckla radiokommunikationssystemet RAKEL för skydd och säkerhet. För att vindkraftverk eller andra höga installationer inte ska bli ett hinder för radiokommunikationssystemet bör placeringen av exempelvis vindkraftverk på landsbygden och höga byggnader i tätorter ske i samråd med MSB:s verksamhet för Rakel och ledningssystem. Detta gäller konstruktioner högre än 20 meter utanför sammanhållen bebyggelse och högre än 45 meter inom sammanhållen bebyggelse. I samband med samråd om förslag till placering av områden för vindkraft eller inför andra beslut rörande vindkraftverk och höga byggnadsverk bör samråd ske med MSB. Bifoga i samband med samrådet koordinater för vindkraftverkens placeringar för analyser av signalstråken.

Krisberedskap

Kommunerna, länsstyrelserna och MSB arbetar tillsammans för att öka samhällets krisberedskap på lokal nivå.

Samtliga statliga myndigheter, kommuner och regioner ska göra en risk- och sårbarhetsanalys (RSA). För kommuner finns skyldigheten reglerad i lagen (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap. Regionala och kommunala risk- och sårbarhetsanalyser ska ha tagits fram under 2019 och kan vara ett viktigt underlag i arbetet med översiktsplaneringen.

Arbetet med att stärka samhällets funktionalitet och samhällsviktig verksamhet lägger grunden för samhällets försörjnings beredskap. Det är förmågan att upprätthålla kontinuitet och funktionalitet vid störningar, kriser och krig. Identifiering av samhällsviktiga verksamheter kan användas som underlag för att arbete med säkerhetsfrågor i fysiskplanering.

I oktober 2020 tog MSB tillsammans med andra aktörer fram en förenklad och tydligare definition av samhällsviktig verksamhet. Den uppdaterade definitionen lyder:

"Med samhällsviktig verksamhet avses verksamhet, tjänst eller infrastruktur som upprätthåller eller säkerställer samhällsfunktioner som är nödvändiga för samhällets grundläggande behov, värden eller säkerhet."

Läs mer om samhällsviktiga verksamheter på <https://www.msb.se/samhallsviktigverksamhet>

Vägledning för totalförsvarets intressen i samhällsplaneringen

MSB har med stöd av Länsstyrelsen i Västra Götaland, Försvarmakten samt Boverket tagit fram en vägledning för totalförsvarets intressen i samhällsplaneringen.

Vägledningen riktar sig till de aktörer som genom att ta fram planeringsunderlag, planer eller fattar beslut ska bevaka totalförsvarets intressen i samhällsplaneringen. Vägledningens fokus är totalförsvarets civila intressen i fysisk planering. Texten riktar sig till samhällsplanerare och beredskapssamordnare med målet att stärka kunskapen om beredskapsfrågorna inom samhällsplaneringen genom tydligare och bättre processer för detta.

Totalförsvarets intressen i samhällsplaneringen, MSB1646 (2021)

<https://www.msb.se/sv/arnesomraden/skydd-mot-olyckor-och-farliga-arnen/samhallspanering/totalforsvarets-intressen-i-samhallspanering/>

Totalförsvarets civila delar

Totalförsvaret och samhällets robusthet är viktiga frågor att belysa i översiktsplaner. Samhällets beredskap bör framgå i översiktsplanen i den mån den fysiska planeringen berörs, exempelvis vad gäller reservvattentäcker och viktig infrastruktur i övrigt.

Kommunens tillgång till befintliga skyddsrum är en sådan fråga som ska belysas i översiktsplanen, de är också ett allmänt intresse enligt 2 kap PBL. Skyddsrummen kan påverkas av ianspråktagande av mark i närheten. En karta över landets skyddsrum finns på <https://gisapp.msb.se/apps/kartportal/enkel-kart-skyddsrum/>

Kommunen och länsstyrelsen är ansvarig för totalförsvarets civila delar på lokal och regional nivå. Länsstyrelsen bör stötta kommunen i bedömning av vilka mark och vattenområden som är av intresse för Totalförsvarets civila delar på regional nivå och som är viktiga att beakta i den översiktliga planeringen. Med detta avses bland annat stöd i tolkningen av vilka mark och vattenområden som avses i 3 kap 9 § första stycket MB inom länet.

MSB arbetar kontinuerligt med att identifiera mark eller vattenområden som kan vara av riksintresse för totalförsvarets civila delar. Ytterligare information om MSBs arbete med riksintressen för totalförsvarets civila delar finns på

<https://www.msb.se/sv/arnesomraden/skydd-mot-olyckor-och-farliga-amnen/samhallsplanering/riksintresse/>.

Miljöbedömning

Risken för allvarliga olyckor, inklusive sådana som orsakas av klimatförändringar, ska beaktas i miljöbedömningsprocessen. Miljöbedömningsförordningen förtydligar att för planer och program ska riskerna för människors hälsa eller för miljön till följd av allvarliga olyckor beaktas vid en undersökning och bedömning av betydande miljöpåverkan (5 §).

En strategisk miljöbedömning ska dessutom ta hänsyn till andra relevanta planer och program. Av särskild relevans för riskfrågor är bland annat:

- Regionala och kommunala risk-och sårbarhetsanalyser
- Klimat- och sårbarhetsanalyser och handlingsplaner
- Kommunens handlingsprogram enligt LSO
- Riskhanteringsplaner enligt förordning (2009:956) om översvämningsrisker

En miljöbedömning bör beakta samtliga risker som rör allvarliga olyckor och människors hälsa eller miljön.

Kommentar: Bodens kommun noterar MSB:s generella synpunkter och hänvisning till underlag.

Statens Geotekniska Institut (SGI)

Topografin inom planområdet är delvis kuperad och enligt SGU:s jordartskarta består de yttliga jordlagren av morän, silt och lera. Enligt statligt planeringsunderlag² Instabila slänter (Skogsstyrelsen) finns det 01 måden inom kommunen där stabiliteten behöver beaktas.

SGI anser att en översiktsplan ska innehålla en översiktlig beskrivning av geologiska förutsättningar inom kommunen samt en beskrivning av vilka geotekniska risker (ras, skred, erosion) som kan ha inverkan på den strategiska planeringen. Kända riskområden bör redovisas i översiktsplanens karta.

Ras och skred i jord

SGI noterar att kommunen i den fördjupade översiktsplanen har pekat ut området Fällberget och Bullergården som områden där markstabiliteten behöver utredas vidare vilket är bra. SGI önskar att källan till angiven kartering tydliggörs samt rekommenderar kommunen att ta del av MSB:s översiktliga stabilitetskartering i finkornigjord³. SGI rekommenderar kommunen att redovisa områden med förutsättningar för ras eller skred i kartan. Det är särskilt viktigt att

identifiera slänter med stor geografisk utsträckning där förutsättningar för låg stabilitet kan finnas, samt områden med förutsättningar för kvicklera.

Blocknedfall och berggras

Branta sluttningar så som bergslänter eller jordslänter med block, kan vara instabila. Det är därför viktigt att kommunen i översiktsplanen på en översiktlig nivå beskriver om denna geotekniska säkerhetsfråga påverkar markens byggbarhet. Detta särskilt med anledning av att planområdet innehåller branter i kombination med planerad utveckling av bebyggelse.

Detaljeringsnivå på underlag

SGI anser att kommunen i planbeskrivningen bör redogöra för vilken detaljeringsnivå det geotekniska underlaget har som använts i planprocessen samt vilka osäkerheter som kvarstår. Detta med anledning av att statligt planeringsunderlag oftast är mycket översiktliga och således inte redovisar förhållandena i detalj varken i skala eller detaljeringsnivå. Det innebär att det kan finnas andra områden med förutsättningar för ras, skred eller erosion. Alla planeringsunderlag finns inte tillgängliga för samtliga kommuner, kommunen behöver därför vara uppmärksam på vilka planeringsunderlag som finns att tillgå lokalt.

Kommentar: Planförslaget kompletteras textavsnitten om Geologi och jordarter samt Ras, skred och erosion med tydligare beskrivningar om vilka underlag som använts samt kompletterat med information om förutsättningar för kvicklera. Kommunen kompletterar även med en beskrivning om att det kan finnas osäkerheter i dessa underlag.

Statens geologiska undersökning (SGU)

Risker

Marklutning, jordart, jorddjup och bergart samt grundvattennivå kan ha betydelse för riskbild vid samhällsplanering och därmed påverka såväl lämplig markanvändning som grundläggning och därmed erforderliga geotekniska lösningar och resulterande byggkostnader. Strandnära byggnation, tex. i LIS- områden, kan medföra specifika risker. I strandnära läge bör risk för översvämning och ev. ras och skred beaktas. Det förtydligas i PBL att det inom kommunal planering skall framgå "kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade, samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra" (PBL 3 kap. 5 §).

SGU har utfört relevanta karteringar och analyser som är tillgängliga i kartvisarna "Förutsättningar för skred i finkornig jordart", "Jordskred och raviner" samt "Stränders jordart och eroderbarhet" <https://apps.sgu.se/kartvisare/>. Dessa data tillhandahålls även genom andra myndigheters karttjänster. MSB Kartportal: <https://gisapp.msb.se/apps/kartportal/> Ras, skred, Erosion: <http://gis.swedgeo.se/rasskrederosion/>

För att kunna följa Boverkets uppdaterade riktlinjer om kommunal planering i översvämningskänsliga områden (2018) bör en analys av höga vattenflöden för berörda avrinningsområden och hur de kan påverka befintliga och planerade strandnära byggnader samt tillhörande infrastruktur utföras. Myndigheten för samhällskydd och beredskap (MSB) utför kartering och beräkning av översvämningsrisk som visas i Portalen för översvämningshot. <https://gisapp.msb.se/apps/kartportal/>

Att betänka är att beräkning av översvämningsrisk ännu inte har utförts rikstäckande och att det därför kan finnas ytterligare riskområden inom kommunens övriga avrinningsområden. Därtill bör kommunal planering ta hänsyn till samlad påverkan från tex. skyfallskartering i kombination med risk för höga flöden och översvämning.

SGU har även utvecklat användarstöd för flera områden, bland annat hur geologiska frågor kan påverka kommunal planering. <https://www.sgu.se/anvandarstod-for-geologiska-fragor/>

SGU har tagit fram en checklista för vilken information vi anser bör redovisas i en MKB gällande påverkan på grundvattenförekomst:

<https://www.sgu.se/grundvatten/vattenforvaltning/checklista-paverkan-grundvattenforekomst/>

Riksintressen för värdefulla ämnen och material

Bestämmelserna om riksintressen finns i miljöbalken. I kommunal planering skall aktuella riksintressen redovisas tillsammans med en beskrivning av hur kommunen avser att tillgodose de utpekade riksintressena.

SGU är den myndighet som pekar ut fyndigheter som innehåller värdefulla ämnen eller material som riksintressen. I samhällsplanering skall förekomst av Riksintressen för värdefulla ämnen eller material, liksom andra typer av riksintressen redovisas, lämpligen på karta. Redogörelsen skall innehålla en beskrivning av dessa, samt hur kommunen avser att tillgodose de utpekade riksintressena.

Läs mer om Riksintressen på Boverkets webbplats.

Läs mer om Riksintressen i Miljöbalken (svensk författningssamling)

Mineralresurser, gruv- och täktverksamhet

En översiktsplan bör innehålla en beskrivning och redovisning i karta av pågående gruv- och täktverksamhet (malmer, krossberg, naturgrus, sand, industrimineral och torv) samt eventuella undersökningstillstånd och bearbetningskoncessioner inom kommunen. Om relevant bör ett resonemang om hur samhället ska planeras för att möjliggöra ett hållbart nyttjande av dessa mineralresurser föras. Relevanta SGU kartvisare är "Malm och mineral", "Mineralrättigheter", "Torv" och "Ballast".

<https://apps.sgu.se/kartvisare>

MKN

Miljö kvalitetsnormer är ett juridiskt instrument för att skydda grund- och ytvattenförekomster och se till att god (grund-)vattenstatus uppnås eller upprätthålls. Statusklassificering görs i slutet av varje förvaltningscykel för att ta reda på om vattendirektivets målsättning om god grundvattenstatus har uppnåtts.

I samhällsplanering ska det framgå hur kommunen avser att följa att gällande miljö kvalitetsnormer (MKN) för de grund- och ytvattenförekomster som berörs av planen - till exempel vid bebyggelse eller annan exploatering. Hur mark- och vattenanvändningen ser ut har stor betydelse för möjligheterna att upprätthålla eller förbättra statusen hos yt- och grundvatten. Kommunerna har därför en viktig roll som genomförare av vattenförvaltningens måluppfyllelse.

Läs mer om SGUs föreskrifter om miljö kvalitetsnormer och statusklassificeringar för grundvatten på: SGUs Användarstöd för geologiska frågor.

Läs mer om Miljö kvalitetsnormer i Plan- och bygglagen (Svensk författningssamling)

Ladda ned Boverkets orientering för handläggare Miljö kvalitetsnormer i fysisk planering

Materialförsörjning

SGU anser att krossat berg eller morän ska användas istället för naturgrus vid byggnation. Kännedom om regional och lokal bergkvalitet, framförhållning vid tillståndsgivning för täktverksamhet och utvisande av lämpliga områden för täktverksamhet inom kommunal planering är viktiga komponenter i materialförsörjning. Lokal tillgång på lämpligt bergmaterial kan minska klimatpåverkan.

Materialförsörjningen av ballast och masshantering (d.v.s. all typ av hantering av jordar, berg och schaktmassor) i en storstad är ett tydligt och betydande exempel på ett av samhällets försörjningssystem som måste fungera, men som vi idag tar för givet och ofta nedprioriterar till fördel för byggande av nya bostadsområden, vägar mm. Men materialförsörjningsfrågan är i sig ävenså aktuell för övriga delar av landet. Aktuell

diskussion om hållbarhet och cirkulär ekonomi aktualiserar frågan om och hur samhället använder rätt naturresurser och att det sker på ett resurseffektivt sätt. Hur frågan hanteras påverkar inte minst uppsatta klimat- och miljömål och kan skapa betydande klimat- och samhällsvinster.

Materialförsörjning är en del av fysisk planering

Materialförsörjningsplanering påverkas av varierande geologiska förutsättningar, befolkningsfördelning, regionens struktur och -materialbehov. På kommunal, regional- och länsnivå uppdateras översiktlig planering med jämna intervall. Vid framtagande av dessa översiktsplaner bör frågor som berör material- försörjning tas upp. Materialförsörjning är ofta regional till sin natur och det kan därför vara naturligt att behandla den som en mellankommunal fråga i översiktsplaneringen. Då tillståndsgivning för täktverksamhet är tidsbunden bör även framtida försörjningsläge beaktas och vid behov lämplig mark utpekade. Frågan är komplex och berör många olika områden, som tex. samhällsplanering, täkter, miljö och grundvatten.

Länsstyrelsen levererar underlag som används i kommunal översiktsplanering. Då materialförsörjning bör ses i ett regionalt- eller länsperspektiv är det naturligt att materialförsörjningsplaner tas fram på läns- eller regionnivå. Sveriges län har grusförsörjningsplaner, dock är de genomgående av äldre datum, har ofta snävt fokus och behov och terminologi kan ha ändrats sedan de togs fram.

Materialförsörjningsfrågan inbegriper masshantering, men ser även på återvinning, framtida tillgång och efterfrågan och beaktar också nyproduktion av jungfruliga material. Hur påverkar detta tex. markanvändning, Sveriges miljömål, miljö kvalitetsnormer mm. ur kommunalt, men också regionalt perspektiv. Dessa frågor sammanfattas lämpligen i en materialförsörjningsplan, som liksom kommunala översiktsplaner revideras med jämna mellanrum för att hålla den aktuell.

Materialförsörjningsplan

Syftet med en materialförsörjningsplan är att planera för möjligheterna att långsiktigt ha tillgång till byggnadsmaterial i form av krossat berg, grus och sand, s.k. ballastmaterial, för att utveckla infrastruktur och bostadsbyggande. Bergmaterial är tungt att transportera och långa fraktvägar kan orsaka stora utsläpp. En materialförsörjningsplan bör därför utvisa områden lämpliga för framtida materialförsörjning, där utpekade områden dels skall kunna möta framtida efterfrågan, dels möjliggöra så kort transportsträcka till användare som möjligt.

För cirkulära flöden med tex. hantering av entreprenadberg och återvinning av jord- och bergmassor krävs lämpliga, strategiskt placerade upplagsplatser. Materialförsörjningsplanen behövs också för att se till att de nödvändiga täkterna placeras i ett sådant läge att erforderlig produktkvalitet erhålls, samtidigt som brytningen, men även transportererna förorsakar minsta

möjliga skada för miljön och inte påverkar tex. grundvattenförekomster. Genom att planera för en hållbar materialförsörjning kan de kvarvarande naturgrusavlagringarna sparas för naturskydd och framtida dricksvattenförsörjning. En materialförsörjningsplan är således ett viktigt strategiskt styrmedel för att se till att samhällets försörjning av ballastmaterial kan tillgodoses på ett hållbart och resurseffektivt sätt (SGU 2015).

Lagrum för materialförsörjning enligt Miljöbalken, miljömålen och plan- och bygglagen

Enligt miljöbalken (MB 9 kap. 6f §) får en täkt i naturgrus inte komma till stånd om:

- det med hänsyn till det avsedda användningsområdet är tekniskt möjligt och ekonomiskt rimligt att använda annat material,
- naturgrusförekomsten är betydelsefull för nuvarande eller framtida dricksvattenförsörjning och täkten kan medföra en försämrade vattenförsörjning eller
- naturgrusförekomsten utgör en värdefull natur- och kulturmiljö.

Inom miljömålet Grundvatten av god kvalitet ingår bevarandet av naturgrusavlagringarna som en av sex preciseringar formulerat på följande sätt: "Naturgrusavlagringar av stor betydelse för dricksvattenförsörjning, energilagring, natur- och kulturlandskapet är fortsatt bevarade."

<https://sverigesmiljomal.se/miljomalen/grundvatten-av-god-kvalitet/>

Lämplig placering av täkter och terminaler för bergmaterial sker i första hand i förhållande till berggrundens givna förutsättningar att kunna leverera rätt produktkvalitet. Täktplacering och materialbehov (kvalitet och mängd) påverkar fler av Sveriges Miljömål, tex. Begränsad klimatpåverkan, Frisk luft, Säker strålmiljö. Det är därför viktigt att avstånd mellan täkt eller terminal och avsättningsområde hålls så kort som möjligt för tunga transporter.

<https://sverigesmiljomal.se/miljomalen/begransad-klimatpaverkan/>

<https://sverigesmiljomal.se/miljomalen/frisk-luft/>

<https://sverigesmiljomal.se/miljomalen/giftfri-miljo/> <https://sverigesmiljomal.se/miljomalen/saker-stralmiljo/>

<https://sverigesmiljomal.se/miljomalen/grundvatten-av-god-kvalitet/>

<https://sverigesmiljomal.se/miljomalen/god-bebyggd-miljo/>

I plan- och bygglagen (PBL) står att det av en översiktsplan ska framgå "hur kommunen i den fysiska planeringen avser att ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen" (PBL 3 kap. 5 §). Det förtydligas att det av översiktsplanen skall framgå "kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning,

ras, skred och erosion som är klimatrelaterade, samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra" (PBL 3 kap. 5 §).

Enligt miljöbalken 3 kap. 7 § ska mark- och vattenområden som innehåller värdefulla ämnen och material så långt möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra utvinningen av dem. Enligt PBL 3 kap. 4 § skall det i översiktsplanen framgå hur kommunen anser att ev. riksintressen ska tillgodoses.

Kommentar: Bodens kommun noterar hänvisningen till de generella underlagen och vägledning.

Sveriges Meteorologiska och Hydrologiska Institut (SMHI)

SMHI vill påpeka att klimatanalysen i samrådshandlingen bygger på en utdaterad klimatanalys från SMHI. Resultat från SMHIs uppdaterade klimatscenarioer finns tillgängliga på vår fördjupade klimatscenariojänster: <https://www.smhi.se/klimat/framtidens-klimat/fordjupade-klimatscenarioer>.

Kvalitativt skiljer sig inte slutsatserna från de i samrådshandlingen hänvisade klimatanalyserna åt från resultaten presenterade i klimatscenariojänsten vad gäller medeltemperatur och ackumulerad nederbörd. Kvantitativt kan dock en del värden skilja sig något.

Årsmedeltemperaturen beräknas i de nya klimatscenarioerna öka i det aktuella området från 1971-2000 till 2071-2100 med mellan 4 och 5 grader med utsläppscenariot RCP4,5 och med mellan 6 och 7 grader med RCP8,5.

Årsnederbörden anges inte implicit i relativ förändring utan i absolut förändring. Med RCP4,5 beräknas årsnederbörden i det aktuella området öka med 7 till 8 mm/mån och 13 till 14 mm/mån med RCP8,5, vilket kan jämföras med normalvärdet för årsnederbörden i Boden 1971-2000 44 mm/mån.

Framtida klimatet

Vid planering av samhället bör hänsyn tas till det framtida klimatet. Exempelvis förväntas lufttemperaturen att stiga, risken för skyfall öka och flödena i våra vattendrag förändras med ändrade nederbördsförhållanden och snötillgångar. Stormar förväntas inte i Sverige bli värre eller vanligare än vad de historiskt har varit.

Havsnivån stiger men landhöjningen kompenserar till viss del den stigande nivån, mer i norra Sverige än i södra,

<https://www.smhi.se/klimat/stigande-havsnivaer/oversikt-stigande-havsnivaer-1.166469>

<https://www.smhi.se/klimat/stigande-havsnivaer/bakgrund-till-planering-for-stigande-havsnivaer-I.165534>

För historiska och framtida skyfall hänvisas till denna länk:

<https://www.smhi.se/kunskapsbanken/meteorologi/statistik-for-extrem-korttidsnederbord-I.159736>

Ytterligare information om framtida klimat finns på SMHIs hemsida:
<https://www.smhi.se/klimat>.

Anpassning till ett förändrat klimat

Parallellt med arbetet att minska klimatpåverkan måste samhället anpassas till nuvarande och framtida klimat. Hänsyn behöver tas till såväl långsamma klimatförlopp som stigande havsnivå och förändringar i årstidernas längd som till ändringar i enskilda väderhändelser som värmeböljor och skyfall. Klimatpåverkan är transnationell - det som händer i andra delar av världen påverkar Sverige, och tvärtom. Hänvisning till Klimatanpassningsportalen: <https://www.klimatanpassning.se>

Översvämningsrisker

I översvämningsplanen bör översvämningskänsliga områden tydligt utpekas och riktlinjer finnas för områdenas användning. Förändrade översvämningsrisker i framtida klimat bör även beaktas.

Kommentar: Planhandlingen kompletteras med ny klimatanalys. Gällande översvämningsrisker anser Bodens kommun att det är fullt tillräckligt, utifrån den fördjupade översiktsplanens planeringsnivå, att översvämningsrisker har utgjort ett underlag samt riktlinjer i planhandlingen. Skyfallskartering har utgjort underlag till planförslaget.

Föreningar

Funktionsrätt Boden

Funktionsrätt Boden har översiktligt läst den fördjupade översiktsplanen. Planen är omfattande och ser ut vara väl utarbetad.

Funktionsrätt Boden har inte några omfattande synpunkter utan endast nedanstående:

- Bebyggelseutveckling och bostadsförsörjning (sid 82) Punktsats 9

Det är inte endast barn och äldre som skall kunna förflytta sig självständigt. Personer med funktionsnedsättningar skall också kunna förflytta sig självständigt som möjligt.

- Analys av planförslaget och diskussion, Höjdskillnader (sid 88)

Bra att problemen med tillgängligheten är belyst.

- Prövning av barnets bäst Artikel 23 barnkonventionen (sid 96)
Bra att artikel 23 som handlar om barn med fysiska och psykiska funktionsnedsättningar är prövad.

Kommentarer: Punktsatsen på sidan 82 i samrådshandlingen kompletteras utifrån inkommen synpunkt.

Naturskyddsföreningen Boden

Naturskyddsföreningen i Boden instämmer i slutsatsen från förstudien av naturvärdesinvesteringen, att det verkar finnas skyddsvärd skog inom planområdet som skulle behöva inventeras ytterligare. Eftersom förstudien (gjord av Sweco) föreslår fortsatta inventeringar med fältbesök, antar vi att kommunen låter konsulter genomföra inventering i ett senare skede. Naturskyddsföreningen i Boden ska före det, redan i sommar också inventera, för att få en klar bild av läget.

Förslagen från förstudien:

"Förstudien indikerar att det kan finnas förhöjda värden för den biologiska mångfalden inom planområdet och inför detaljplan rekommenderas därför att denna NVI kompletteras med fältbesök inför detaljplaner. Inom områden som ska detaljplaneläggas rekommenderas fältbesök med detaljeringsgrad medel eller detalj med tillägg av detaljerad artredovisning och generella biotopskydd. Övriga ytor kan inventeras med detaljeringsgrad översikt.

- Fördjupade artinventeringar för främst fågel, men även groddjur om lämpliga livsmiljöer för dessa behöver tas i anspråk.
- Fågelinventeringar inriktade på ugglor
- Fördjupade artinventeringar kring skyddsklassade arter och noggrann hänsyn till dessa i vidare planarbete.

- Invasiva artinventeringar med fokus på jättebalsamin när fuktigare stråk, vägdiken eller våtmarker planeras tas i anspråk"

Översiktsplanen berör bland annat en skog kring det före detta elljusspåret i Erikslund. Även för den vanlige besökaren i skogen, utgör skogen en rik naturupplevelse med gamla träd, gott om blommor, blåbär, lingon, odon, kråkbär, åkerbär. Det rinner flera bäckar som har sin specifika flora och fauna. Annat djurliv - rådjur, ekorrar, räv, älg, kanske till och med björn som rör sig åt det här hållet och gott om fåglar. Vitryggig hackspett ska ha setts i närområdet. Det är också ett viktigt område för befolkningen i byarna och även stadsbor att ströva och motionera i.

Områdena kring Fagernäs och Norra Svartbyn är generellt sett populära strövområden, för rekreation och motion, vilket bör beaktas i den kommande planeringen.

Det framstår som kontraproduktivt att avverka gammal skog för bebyggelse, även om syftet är bostäder för etableringen av vätgasbaserad ståltillverkning. Det finns redan gott om kalhyggen att bygga på, där träden inte hinner växa upp tillräckligt snabbt för att börja binda in kol, under den tid vi har på oss att klara klimatkrisen. <https://www.wwf.se/ekonomi-och-finans/inom-planetens-granser/>.

Mer naturliga skogar tillhandahåller många olika ekosystemtjänster, som måste beaktas, till exempel lagring av kol över längre tid. Dagens svenska skogsbruk drabbar klimatet. Det sker även på bekostnad av fungerande ekosystem, som behövs i sig, men som också utgör skydd mot effekterna av klimatförändringarna. Sverige lever inte upp till riksdagens mål om biologisk mångfald och levande skogar. Fler och fler arter försvinner och även vanliga arter som blåbärsris har minskat snabbt. Människans behov och prioriteringar väger idag tyngre än naturens bärkraft.

Mot bakgrund av ovanstående ser Naturskyddsföreningen i Boden det som nödvändigt att göra djupare inventeringar innan området kan planeras ytterligare, och vi ser fram emot att ta del av resultaten av dessa.

Kommentar: Planförslaget kompletteras med genomförda naturvärdesinventeringar i fält. Naturvärdesinventeringarna utgör även bilaga till granskningshandling. Planförslaget innebär en omdragning av delar av spår- och ledssystemet, men påstigningen från Fagernäs bevaras. Handlingsplanen innehåller flera åtgärder för utveckling av systemet och naturområdet, både spår som lämnas orörda och nya som anläggs. Föreslaget bostadsområde på Gammelängsfältet har minskats för att bevara mer natur mot befintliga kvarter och i den bufferten möjliggöra ett elljusspår som både är närmare och enklare att hålla belyst eftersom belysningen går att samnyttja med gång- och cykelvägen som också föreslås där. Mark som pekats ut i en fördjupad översiktsplan blir starkt vägledande för kommunens samhällsplanering vilket betyder att marken med stadsnära skog förvisso blir mindre än i dagsläget, men tillgängligheten till och skyddet mot att skogen som blir kvar tas i anspråk för annan användning blir avsevärt bättre än i dagsläget.

Norrbottens ornitologiska förening

Norrbottens ornitologiska förening noterar att det mest skyddsvärda området väster och söder om Ronningsvägen även fortsättningsvis också ska vara odlingsmark och har således inga invändningar i dagsläget. Eventuell förändrad markanvändning bör föregås av djupare inventering vilket också föreslås av Sweco.

Kommentarer: Noterat, tack. NVI i fält finns bilagda granskningshandlingar.

Ungdomsfullmäktige styrelse och Ungdomsrådet

- Inga större invändningar, omfattande och bra förslag och utredningar.
- En önskan om flytt och bevarande av motionsslinga/elljusspår.
- Bra med bevarande av grönområden.
- Bra med skyddad miljö för lekplatser.

Kommentar: Planförslaget innebär en omdragning av delar av spår- och ledsystemet, men påstigningen från Fagernäs bevaras. Handlingsplanen innehåller flera åtgärder för utveckling av systemet och naturområdet, både spår som lämnas orörda och nya som anläggs. Förslaget bostadsområde på Gammelängsfältet har minskats för att bevara mer natur mot befintliga kvarter och i den bufferten möjliggöra ett elljusspår som både är närmare och enklare att hålla belyst eftersom belysningen går att samnyttja med gång- och cykelvägen som också föreslås där. Mark som pekas ut i en fördjupad översiktsplan blir starkt vägledande för kommunens samhällsplanering vilket betyder att marken med stadsnära skog förvisso blir mindre än i dagsläget, men tillgängligheten till och skyddet mot att skogen som blir kvar tas i anspråk för annan användning blir avsevärt bättre än i dagsläget.

Privatpersoner, inkomna skriftligt

Privatperson 1

Jag har tagit del av samrådshandlingen och har frågor angående naturområde med spår, vägar och leder sid 42,43. På min fastighet Svartbyn 29:1 gränsande till H2gs är det markerat befintliga terrängspår och befintliga skidspår. Det enda befintliga som finns är ett skidspår som går genom skogen i det nordvästra hörnet av min fastighet. Eventuella planer på terräng- och skidspår på min fastighet är inte kommunicerat med mig Hur har det gått till när det markerats befintliga spår som inte finns?

Kommentar: Bodens kommun ber om ursäkt för detta missförstånd. Skidspåren är utplacerade utifrån underlag och dialog med gruppen för friluftsliv. Gruppen avser ändra befintlig dragning av skid- och skoterspår till det som finns i planförslaget och kommer att söka kontakt med markägare för att hitta överenskommelser. En överenskommelse mellan en förening och en markägare är ingenting som kommunen är involverad i och skulle det inte gå att nå en sådan mellan föreningen och en eller flera markägare så tillkommer ingen markanvändning utöver den som faller under allemansrätten. En Fördjupad Översiktsplan är ett vägledande men inte juridiskt bindande dokument för den kommunala planeringen, spårens exakta dragning kan naturligtvis ändras och markägaren har inget åtagande kopplat till spårdragningen som redovisas i plankartan.

Privatperson 2

Gör en skoterled från infarten till manhem (Sixten Nilsson) på vänster sida om väg 356 mot Niemisel som ansluter leden mitt emot Bullerleden som det är nu har cykel och gångbanan blivit skoterled och det är helt vansinnigt. Det är ju skoterförbud i Boden men det verkar som folk är rädda för att bli ovänner med grannarna. Träffade en kvinna på Erikslund, som var olycklig, dom hade kört sönder hennes häck, men ville inte anmäla på grund av repressalier.

Kommentar: En skoterled på väg 356 (Moråsleden) västra sida är i sig en god idé och någonting vi tackar för, dock så ligger det inte inom planområdet. För att inte medföra risk för personskador skulle en sådan dragning med fördel utföras som en planskild korsning när skoterförarna ska korsa Moråsleden. Kommunen har inte ekonomiska medel för en sådan lösning och kan därför inte vara drivande i denna fråga.

Kommunen beklagar och förstår ert missnöje över skoterkörning inom förbudsområdet. Frågan är emellertid polisiär och ni uppmanas att kontakta dem vid exempelvis olovlig körning eller skadegörelse.

Privatperson 3

I planen saknar jag gång/cykelstråk som fortsätter efter Moråsleden till Svartbjörnsbyn.

Visserligen ser jag att det i planen är ritat in ny gång/cykelstråk från Fröet förskola tom korsningen Moråsleden/Bullerleden, men jag hittar ingen information om förslag till anslutning i Svartbjörnsbyn.

Kommentar: Planområdet för planen avgränsas med korsningen Moråsleden/ Bullerleden. Detta innebär eventuell koppling till Svartbjörnsbyn inte hanteras inom processen för planen, då detta ligger utanför planområdet.

Privatperson 4

Jag bor på Svartbyleden där ni enligt karta planerar att bygga bostäder. Jag och min familj bor precis där av den anledningen att vi har skogen precis bakom huset och använder den varje dag till promenader, löpning eller bara för att vara med barnen. Vi tycker det är jättetråkigt att ni planerar att bygga där samt även i Erikslund där elljusspåret är. Även elljusspåret använder vi frekvent och då det inte är speciellt mycket huggorm just där är det ett tryggt skogsområde att vistas i. Det är exakt vad ni alltid pratar om - närheten, närheten till skogen. Ska vi då istället behöva ta bilen för att ta oss till skog eller andra motionsspår? Det är exakt sådana områden med skog och stigar samt motionsspår som behövs och nu planerar ni att ta bort dessa. Blir det verkligen kommer vi mest troligt att flytta ifrån kommunen.

Kommentar: Området för bostäder Fällberget revideras till granskningshandling genom att avståndet till befintlig bebyggelse ökar, detta medför att ett större grönområde bevaras. Planförslaget innebär en omdragning av delar av spår- och ledsystemet där påstigningen från Fagernäs bevaras. Handlingsplanen innehåller flera åtgärder för utveckling av systemet och naturområdet, både spår som lämnas orörda och nya som anläggs. Förslaget bostadsområde på Gammelängsfältet har minskats för att bevara mer natur mot befintliga kvarter och i den bufferten möjliggöra ett elljusspår som både är närmare och enklare att hålla belyst eftersom belysningen går att samnyttja med gång- och cykelvägen som också föreslås där. Mark som pekats ut i en fördjupad översiktsplan blir starkt vägledande för kommunens samhällsplanering vilket betyder att marken med stadsnära skog förvisso blir mindre än i dagsläget, men tillgängligheten till och skyddet mot att skogen som blir kvar tas i anspråk för annan användning blir avsevärt bättre än i dagsläget.

Privatperson 5

Jag åker med linje 1 från S:a Svartbyn till jobbet på Erikslund, och vill gärna kunna fortsätta med det. Enligt förslag nr 1-3, så kommer inte linje nr 1 att gå som tidigare via Norra Svartbyn utan det blir linje nr 2 som vänder i Norra Svartbyn. Privatperson fems önskan är att dessa två linjer möts där så att privatperson fem enkelt kan göra en övergång till linje 1 och fortsätter sin resa. Det vore olyckligt om det blir för stort avstånd mellan dessa linjer så att privatperson fem måste börja köra bil till jobbet. Tänk på miljön! Samt tänk på alla som kommer att jobba på Stålverket som är boende efter G:a Lulevägen och vill nyttja linje 2 till jobbet.

Kommentar: I planförslaget har kommunen inte tagit ställning till linjedragningar. Orsaken till detta är att Tekniska avdelningen har fått ett politiskt uppdrag om att utreda hela lokaltrafikens linjenät. Dina synpunkter tas med i det arbetet. Planförslaget kompletteras med beskrivning av kollektivtrafiken utreds separat.

Privatperson 6

Jag är en av de boende på Erikslund/ Fagernäs som har svarat på den första enkäten "det goda livet". Nu har jag även tagit del av samrådshandlingen. Tyvärr har inte mina åsikter i enkäten fått någon som helst förankring i samrådshandlingen, vilket känns tråkigt.

Planeringen av ett stort bostadsområde (med tillhörande bilvägar och trafik) gör att privatperson sex boende inte längre kommer vara naturnära. Är tanken att de som boende istället ska ta bilen för att komma ut i naturen? I så fall faller miljötänket väldigt platt. Att promenera genom ett bostadsområde faller inte under naturnära för min del. Inte heller att eventuellt kunna rasta hunden i en hundrastgård. Elljusspåret som många idag är mån om att förbättra, planeras istället att läggas ner. Att ta sig till en alternativ elljusspår kommer sannolikt kräva bil utifrån planerat avstånd.

De anledningar som gjorde att de nyligt flyttade till området kommer inte längre att finnas kvar i och med de planerade förändringarna. Boende i det här område av kommunen känns inte längre lockande.

Kommentar: Planförslaget innebär en omdragning av delar av spår- och ledsystemet, men påstigningen från Fagernäs bevaras. Handlingsplanen innehåller även flera åtgärder för utveckling av systemet och naturområdet, både spår som lämnas orörda och nya som anläggs. Förslaget bostadsområde på Gammelängsfältet har minskats för att bevara mer natur mot befintliga kvarter och i den bufferten möjliggöra ett elljusspår som både är närmare och enklare att hålla belyst eftersom belysningen går att samnyttja med gång- och cykelvägen som också föreslås där. Mark som pekats ut i en fördjupad översiktsplan blir starkt vägledande för kommunens samhällsplanering vilket betyder att marken med stadsnära skog förvisso blir mindre än i dagsläget, men tillgängligheten till och skyddet mot

att skogen som blir kvar tas i anspråk för annan användning blir avsevärt bättre än i dagsläget.

Under dialogskedet har dialoger skett på många olika sätt genom olika metoder. Sammanställning av dialogarbetet presenteras i separat bilaga till planförslaget. De synpunkter som har kommit in under dialogerna har beaktats och planförslaget har arbetats fram utifrån vad som har kommit in samt en avvägning mellan olika intressen, allmänna och riksintressen.

Privatperson 7

Jag läste just via Facebook att ni tänkt bygga bostäder och förstöra våran fina skog vi har i anslutning till våra hem! Om fallet är så blir man ju mörkrädd och många kommer nog flytta härifrån. Anledningen till att vi och många andra bor här är just för att vi har ett elljusspår med en väldigt fin skog att kunna vistas i! Kommer detta bli verklighet kommer vi absolut flytta från Boden!

Man kan ju inte trycka in hur mycket hus som helst på ett område som faktiskt är avskilt? Som sagt finns det ju en klar anledning till varför man bor här. Ni gör raka motsatsen till vad folk har velat med sina förslag till förbättring av Erikslund/Fagernäs! Alla jag pratat med har velat ha ett rustat elljusspår inte ett bostadsområde på elljusspåret och en himla massa byggarbete och nya intryckta grannar! Vad är det som sker?!?! Funderade för 1 år sen på att flytta från denna stad då allt är så icke prioriterat speciellt när det kommer till barnen med tex lekparken. Men nu efter att ha läst detta så får man nog ta och överväga en flytt långt bort härifrån trots allt!! Helt sjukt att förstöra ett så fint och avskilt område med att trycka in en himla massa bostäder samt förstöra den fina skogen och på tal om alla djur som kommer försvinna!

Kommenterar: Planförslaget innebär en omdragning av delar av spår- och ledsystemet där påstigningen från Fagernäs bevaras. Handlingsplanen innehåller flera åtgärder för utveckling av systemet och naturområdet, både spår som lämnas orörda och nya som anläggs. Föreslaget bostadsområde på Gammelängsfältet har minskats för att bevara mer natur mot befintliga kvarter och i den bufferten möjliggöra ett elljusspår som både är närmare och enklare att hålla belyst eftersom belysningen går att samnyttja med gång- och cykelvägen som också föreslås där. Mark som pekats ut i en fördjupad översiktsplan blir starkt vägledande för kommunens samhällsplanering vilket betyder att marken med stadsnära skog förvisso blir mindre än i dagsläget, men tillgängligheten till och skyddet mot att skogen som blir kvar tas i anspråk för annan användning blir avsevärt bättre än i dagsläget.

Efter samrådet har naturvärdesinventeringar genomförts i fält. Planförslaget kompletteras med genomförda naturvärdesinventeringar. Naturvärdesinventeringarna utgör även bilaga till granskningshandling.

Utpekade områden för bostäder är strategiskt belägna vid kollektivtrafikstråk och skulle innebära en utbyggnad av befintliga bostadsområden. Utpekade bostäder i den fördjupade översiktsplanen har tillgänglighet till olika samhällsfunktioner, allmänna kommunikationer samt möjlighet att bygga ut infrastruktur exempelvis vatten- och avlopps nätet. Utveckling av områdena innebär även ett mer varierat utbud av attraktiva boendemiljöer och stärker underlaget för service.

Bostadsbyggande utgör sedan 2014 ett allmänt intresse enligt plan- och bygglagen. Det fördes in i lagen för att tydliggöra kopplingen mellan planläggningen i PBL och lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar (SFS 2000:1283). Bodens kommun har ansvaret att planera för bostadsförsörjningen i kommunen, för att säkerställa att alla invånare i kommunen erbjuds en god bostad till rimlig kostnad i en god boendemiljö och med bra boendeservice. Under 2021 meddelade H2 Green Steel sina planer om att bygga en fabrik för storskalig produktion av fossilfritt stål i Boden. Etableringen är en av de största industriella projekt i Sverige hittills och beräknas tillföra ca 4500 nya arbetstillfällen i Boden fram till 2023, därav 2000 på fabriken. Försvarsmaktens behov av personal planeras även att öka. För att möta behovet av arbetskraft för denna och andra stora industrisatsningar kommer kommunbefolkningen att behöva växa med cirka 18% eller 5000 personer till 2030 från nivån i början av 2023. Detta kommer skapa stora behov för nya bostäder och service i kommunen. Beroende på detta har kommunen under 2023 arbetat med att ta fram ett bostadsförsörjningsprogram för att skapa ett så omfattande underlag som möjligt för kommunens planering.

Attraktiva bostäder och boendemiljöer utgör en avgörande faktor för att locka människor att bosätta sig i och förbli i en kommun. De spelar också en viktig roll i att locka företag att etablera sig och växa. Attraktiva bostäder bidrar till ökad potential för tillväxt och välbefinnande, vilket är av yttersta betydelse för företagens förmåga att tillgodose sin kompetensförsörjning samt för kommunernas övergripande välmående. Således är skapandet av attraktiva bostäder en strategisk utvecklingsfråga med regional påverkan. Bodens kommun har ett underskott av bostäder. Detta underskott kommer att öka kraftigt genom den stora samhällsomställning som kommunen står inför med bland annat utvecklingen av Boden Industrial Park med tillhörande industrier och verksamheter. Befolkningsprognosen för Boden är 33 000 invånare till år 2030. Prognosen innebär att cirka 2700 nya bostäder behöver byggas fram till år 2030.

Under dialogskedet har dialoger skett på många olika sätt genom olika metoder. Sammanställning av dialogarbetet presenteras i separat bilaga till planförslaget. De synpunkter som har kommit in under dialogerna har beaktats och ett planförslag har arbetats fram utifrån vad som har kommit in samt en avvägning mellan olika intressen, allmänna och riksintressen.

Privatperson 8

Jag tycker detta förslag inte är bra, det innebär förlorade grönområden, där skog och natur för oss extra viktig, den önskar vi att få ha kvar. Det var en av anledningarna vi valde bosätta oss på Erikslund. Dessutom ser de ut som elljusspåret förvinner, som är en utmärkt motion/promenad runda. För att inte tala om skoterleder som förvinner i området. Så nej tack till detta förslag.

Kommentar: Planförslaget innebär en omdragning av delar av spår- och ledsystemet inklusive skoterleder där påstigningen från Fagernäs bevaras. Handlingsplanen innehåller flera åtgärder för utveckling av systemet och naturområdet, både spår som lämnas orörda och nya som anläggs. Förslaget bostadsområde på Gammelängsfältet har minskats för att bevara mer natur mot befintliga kvarter och i den bufferten möjliggöra ett elljusspår som både är närmare och enklare att hålla belyst eftersom belysningen går att samnyttja med gång- och cykelvägen som också föreslås där. Mark som pekats ut i en fördjupad översiktsplan blir starkt vägledande för kommunens samhällsplanering vilket betyder att marken med stadsnära skog förvisso blir mindre än i dagsläget, men tillgängligheten till och skyddet mot att skogen som blir kvar tas i anspråk för annan användning blir avsevärt bättre än i dagsläget.

Privatperson 9

Jag är uppvuxen på detta område och motsätter mig starkt till denna planering! Mina föräldrar valde att bosätta sig, för drygt 40 år sedan, på Erikslund pga att det var närhet till skog och orörd natur. Jag valde att bosätta mig, för drygt 20 år sedan, på Erikslund av samma anledning. Jag och min familj har strövat, plockat bär, sett årstider förändras, rastat hundar, lärt barnen ta hand om naturen, lärt dem om vår fauna, åkt skoter, motionerat på elljusspåret i denna skog, utforskat kvarlämningar av fortet. Barnen har gått i både förskola och skola i detta område, där de har fått ha sina lektioner i skogen. Ska ni verkligen förstöra detta för nästa generation?

Om ni är belästa så bör ni veta att det finns ofantligt mycket forskning om just naturens påverkan på människors hälsa. Strävar ni att motverka detta? Ska vi inte kämpa för att ha kvar vår närliggande natur?

Kommentar: Planförslaget innebär en omdragning av delar av spår- och ledsystemet där påstigningen från Fagernäs bevaras. Handlingsplanen innehåller flera åtgärder för utveckling av systemet och naturområdet, både spår som lämnas orörda och nya som anläggs. Förslaget bostadsområde på Gammelängsfältet har minskats för att bevara mer natur mot befintliga kvarter och i den bufferten möjliggöra ett elljusspår som både är närmare och enklare att hålla belyst eftersom belysningen går att samnyttja med gång- och cykelvägen som också föreslås där. Mark som pekats ut i en fördjupad översiktsplan blir starkt vägledande för kommunens samhällsplanering vilket betyder att marken med

stadsnära skog förvisso blir mindre än i dagsläget, men tillgängligheten till och skyddet mot att skogen som blir kvar tas i anspråk för annan användning blir avsevärt bättre än i dagsläget.

Efter samrådet har naturvärdesinventeringar genomförts i fält. Planförslaget kompletteras med genomförda naturvärdesinventeringar. Naturvärdesinventeringar utgör även bilaga till granskningshandling.

Utpekade områden för bostäder är strategiskt belägna vid kollektivtrafikstråk och skulle innebära en utbyggnad av befintliga bostadsområdet. Utpekade bostäder i den fördjupade översiktsplanen har tillgänglighet till olika samhällsfunktioner, allmänna kommunikationer samt möjlighet att bygga ut infrastruktur exempelvis vatten- och avloppsnätet. Utveckling av områdena innebär även ett mer varierat utbud av attraktiva boendemiljöer och stärker underlaget för service.

Bostadsbyggande utgör sedan 2014 ett allmänt intresse enligt plan- och bygglagen. Det fördes in i lagen för att tydliggöra kopplingen mellan planläggningen i PBL och lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar (SFS 2000:1283). Bodens kommun har ansvaret att planera för bostadsförsörjningen i kommunen, för att säkerställa att alla invånare i kommunen erbjuds en god bostad till rimlig kostnad i en god boendemiljö och med bra boendeservice. Under 2021 meddelade H2 Green Steel sina planer om att bygga en fabrik för storskalig produktion av fossilfritt stål i Boden. Etableringen är en av de största industriella projekt i Sverige hittills och beräknas tillföra ca 4500 nya arbetstillfällen i Boden fram till 2023, därav 2000 på fabriken. Försvarsmaktens behov av personal planeras även att öka. För att möta behovet av arbetskraft för denna och andra stora industrisatsningar kommer kommunbefolkningen att behöva växa med cirka 18% eller 5000 personer till 2030 från nivån i början av 2023. Detta kommer skapa stora behov för nya bostäder och service i kommunen. Beroende på detta har kommunen under 2023 arbetat med att ta fram ett bostadsförsörjningsprogram för att skapa ett så omfattande underlag som möjligt för kommunens planering.

Attraktiva bostäder och boendemiljöer utgör en avgörande faktor för att locka människor att bosätta sig i och förbli i en kommun. De spelar också en viktig roll i att locka företag att etablera sig och växa. Attraktiva bostäder bidrar till ökad potential för tillväxt och välbefinnande, vilket är av yttersta betydelse för företagens förmåga att tillgodose sin kompetensförsörjning samt för kommunernas övergripande välmående. Således är skapandet av attraktiva bostäder en strategisk utvecklingsfråga med regional påverkan. Bodens kommun har ett underskott av bostäder. Detta underskott kommer att öka kraftigt genom den stora samhällsomställning som kommunen står inför med bland annat utvecklingen av Boden Industrial Park med tillhörande industrier och verksamheter. Befolkningsprognosen för Boden är 33 000 invånare till år 2030. Prognosen innebär att cirka 2700 nya bostäder behöver byggas fram till år 2030.

Privatperson 10

Har nu läst pdf-dokumentet på Bodens kommuns hemsida. Superkul att ni vill utveckla Boden, för att bli något större och mer populärt. Men! Angående att ni vill bygga ca 130 villor där just nu elljusspåret är, känns absolut inte bra. Kommer bli en förlorad miljö för framförallt skoterlederna och hundägarna. Men även dem som motionerar dagligen. Dem flesta som har valt att bosätta sig just på Erikslund, är för att vara nära till skogen även lugnet med lite hushåll, annars hade man valt att bosätta sig i stan. Rusta hellre upp elljusspåret på Erikslund, med bättre belysning, sopkorgar, sittplatser för dem som behöver vila.

Nog vet jag att det är attraktivt att bygga i närheten av GreenSteel, just för att skapa detta "närhet" genom cykelvägar och gångvägar, för att minska koldioxidutsläppet. Men nån måtta får det fasiken vara, ni som påstår att boden har sånt "närhetsliv", nära till skog och så väljer ni att planera att bygga just där SKOGEN befinner sig.

Anser även att fler byggnationer gör att det blir mindre tryggt, varför tänker ni säkert då? Fler människor i området, det är väl bra? Så är det säkert, men man vet inte vem som väljer att bosätta sig här, för dem som bor här vet vem alla är. Och det är just så man känner sig trygg.

Skapa hellre nya områden som INTE sluter sig till dem befintliga.

Slutligen, denna planering hoppas jag verkligen inte går igenom. Ska ni verkligen förstöra mer natur? Natur som påverkar oss människor men även djur positivt? Ni som väljer att utveckla Bodens gång- och cykeltrafiken för att minska utsläppen, skogen är minst lika viktigt just för att skogen tar upp bla. växthusgaser. Finns massvis med forskning och artiklar om varför skogen är så fruktansvärt viktigt för oss men ändå ska ni förstöra mer än vad ni gör nytta.

Kommentar: Planförslaget innebär en omdragning av delar av spår- och ledsystemet där påstigningen från Fagernäs bevaras. Handlingsplanen innehåller flera åtgärder för utveckling av systemet och naturområdet, både spår som lämnas orörda och nya som anläggs. Förslaget bostadsområde på Gammelängsfältet har minskats för att bevara mer natur mot befintliga kvarter och i den bufferten möjliggöra ett elljusspår som både är närmare och enklare att hålla belyst eftersom belysningen går att samnyttja med gång- och cykelvägen som också föreslås där. Mark som pekats ut i en fördjupad översiktsplan blir starkt vägledande för kommunens samhällsplanering vilket betyder att marken med stadsnära skog förvisso blir mindre än i dagsläget, men tillgängligheten till och skyddet mot att skogen som blir kvar tas i anspråk för annan användning blir avsevärt bättre än i dagsläget. I och med utpekande av naturområdet i den fördjupade översiktsplanen säkerställs även området för ändamålet.

Efter samrådet har naturvärdesinventeringar genomförts i fält. Planförslaget kompletteras med genomförda naturvärdesinventeringar. Naturvärdesinventeringarna utgör även bilaga till granskningshandling.

Utpekade områden för bostäder är strategiskt belägna vid kollektivtrafikstråk och skulle innebära en utbyggnad av befintliga bostadsområdet. Utpekade bostäder i den fördjupade översiktsplanen har tillgänglighet till olika samhällsfunktioner, allmänna kommunikationer samt möjlighet att bygga ut infrastruktur exempelvis vatten- och avlopps nätet. Utveckling av områdena innebär även ett mer varierat utbud av attraktiva boendemiljöer och stärker underlaget för service.

Bostadsbyggande utgör sedan 2014 ett allmänt intresse enligt plan- och bygglagen. Det fördes in i lagen för att tydliggöra kopplingen mellan planläggningen i PBL och lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar (SFS 2000:1283). Bodens kommun har ansvaret att planera för bostadsförsörjningen i kommunen, för att säkerställa att alla invånare i kommunen erbjuds en god bostad till rimlig kostnad i en god boendemiljö och med bra boendeservice. Under 2021 meddelade H2 Green Steel sina planer om att bygga en fabrik för storskalig produktion av fossilfritt stål i Boden. Etableringen är en av de största industriella projekt i Sverige hittills och beräknas tillföra ca 4500 nya arbetstillfällen i Boden fram till 2023, därav 2000 på fabriken. Försvarsmaktens behov av personal planeras även att öka. För att möta behovet av arbetskraft för denna och andra stora industrisatsningar kommer kommunbefolkningen att behöva växa med cirka 18% eller 5000 personer till 2030 från nivån i början av 2023. Detta kommer skapa stora behov för nya bostäder och service i kommunen. Beroende på detta har kommunen under 2023 arbetat med att ta fram ett bostadsförsörjningsprogram för att skapa ett så omfattande underlag som möjligt för kommunens planering.

Attraktiva bostäder och boendemiljöer utgör en avgörande faktor för att locka människor att bosätta sig i och förbli i en kommun. De spelar också en viktig roll i att locka företag att etablera sig och växa. Attraktiva bostäder bidrar till ökad potential för tillväxt och välbefinnande, vilket är av yttersta betydelse för företagets förmåga att tillgodose sin kompetensförsörjning samt för kommunernas övergripande välmående. Således är skapandet av attraktiva bostäder en strategisk utvecklingsfråga med regional påverkan. Bodens kommun har ett underskott av bostäder. Detta underskott kommer att öka kraftigt genom den stora samhällsomställning som kommunen står inför med bland annat utvecklingen av Boden Industrial Park med tillhörande industrier och verksamheter. Befolkningsprognosen för Boden är 33 000 invånare till år 2030. Prognosen innebär att cirka 2700 nya bostäder behöver byggas fram till år 2030.

Privatperson 11

Läste planerna kring Erikslund/Fagernäs och vart minst sagt lite ledsen, anledningen till att man valt att bo just här är närheten till naturen precis bakom knuten, kunna ta skotern direkt från gården och komma sig ut i naturen är en lyx som ni nu håller på att bygga bort enligt den här planen. Därför är mitt förslag att istället bygga ett helt nytt område längs med "soptippen rakan" dels är marken plan där och används inte idag av någon förutom en skoterled som går igenom, det går att ansluta med trygga gång och cykelvägar mot Erikslund och "berget" kan utnyttjas av ännu fler personer när längdskidspår görs iordning och fler grillplatser anläggs. Det är inte många städer i Sverige som har ett så stort friluftsområde 2km från stadskärnan.

Kommentarer: Planförslaget innebär en omdragning av delar av spår- och ledsystemet där påstigningen från Fagernäs bevaras. Handlingsplanen innehåller flera åtgärder för utveckling av systemet och naturområdet, både spår som lämnas orörda och nya som anläggs. Förslaget bostadsområde på Gammelängsfältet har minskats för att bevara mer natur mot befintliga kvarter och i den bufferten möjliggöra ett elljusspår som både är närmare och enklare att hålla belyst eftersom belysningen går att samnyttja med gång- och cykelvägen som också föreslås där. Mark som pekats ut i en fördjupad översiktsplan blir starkt vägledande för kommunens samhällsplanering vilket betyder att marken med stadsnära skog förvisso blir mindre än i dagsläget, men tillgängligheten till och skyddet mot att skogen som blir kvar tas i anspråk för annan användning blir avsevärt bättre än i dagsläget. I och med utpekande av naturområdet i den fördjupade översiktsplanen säkerställs även området för ändamålet.

Utpekade områden för bostäder i den fördjupade översiktsplanen är strategiskt belägna vid kollektivtrafikstråk och skulle innebära en utbyggnad av befintliga bostadsområdet. Utpekade bostäder i den fördjupade översiktsplanen har tillgänglighet till olika samhällsfunktioner, allmänna kommunikationer samt möjlighet att bygga ut infrastruktur exempelvis vatten- och avloppsnätet. Utveckling av områdena innebär även ett mer varierat utbud av attraktiva boendemiljöer och stärker underlaget för service.

Sträckan längs med Moråsleden pekats ut i den kommunövergripande översiktsplanen för område för verksamheter. Sträckan ligger även utanför planområdet för denna fördjupade översiktsplan.

Bostadsbyggande utgör sedan 2014 ett allmänt intresse enligt plan- och bygglagen. Det fördes in i lagen för att tydliggöra kopplingen mellan planläggningen i PBL och lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar (SFS 2000:1283). Bodens kommun har ansvaret att planera för bostadsförsörjningen i kommunen, för att säkerställa att alla invånare i kommunen erbjuds en god bostad till rimlig kostnad i en god boendemiljö och med bra boendeservice. Under 2021 meddelade H2 Green Steel sina planer om att bygga en fabrik för storskalig produktion av fossilfritt stål i Boden. Etableringen är en av de största industriella projekt i Sverige hittills och beräknas tillföra ca 4500 nya arbetstillfällen i Boden fram till 2023, därav 2000 på fabriken. Försvarens behov av personal planeras

även att öka. För att möta behovet av arbetskraft för denna och andra stora industrisatsningar kommer kommunbefolkningen att behöva växa med cirka 18% eller 5000 personer till 2030 från nivån i början av 2023. Detta kommer skapa stora behov för nya bostäder och service i kommunen. Beroende på detta har kommunen under 2023 arbetat med att ta fram ett bostadsförsörjningsprogram för att skapa ett så omfattande underlag som möjligt för kommunens planering.

Attraktiva bostäder och boendemiljöer utgör en avgörande faktor för att locka människor att bosätta sig i och förbli i en kommun. De spelar också en viktig roll i att locka företag att etablera sig och växa. Attraktiva bostäder bidrar till ökad potential för tillväxt och välbefinnande, vilket är av yttersta betydelse för företagens förmåga att tillgodose sin kompetensförsörjning samt för kommunernas övergripande välmående. Således är skapandet av attraktiva bostäder en strategisk utvecklingsfråga med regional påverkan. Bodens kommun har ett underskott av bostäder. Detta underskott kommer att öka kraftigt genom den stora samhällsomställning som kommunen står inför med bland annat utvecklingen av Boden Industrial Park med tillhörande industrier och verksamheter. Befolkningsprognosen för Boden är 33 000 invånare till år 2030. Prognosen innebär att cirka 2700 nya bostäder behöver byggas fram till år 2030.

Privatperson 12

Jag flertalet gånger varit i kontakt med er på Bodens Kommun om att det körs bil/moped/traktor/lastbil mm på gångstigarna. Ni vill inte/kan inte lösa det problemet är min uppfattning. Så här kommer min önskan igen!! Sätt upp någon form av fordonshinder för att hindra att ovanstående inträffar.

Avfallstunnor för hundbajs, på Fagernäs finns det två tunnor. Enkel matematik fler tunnor mindre hundbajs på vägar och gångstigar, fast jag gissar att då uppstår ett nytt problem för er, för det kommer ju att krävas att dom töms!!! Belysning på Elljus-spåret, uttala ordet själv! El Ljus-Spåret, Spåret har vi men lamporna och strömmen har ni slagit av. Jag fattar det kostar pengar och ni måste underhålla det. Men det är ju det ni är till för! inte att göra tvärt om.

Kommentar: Placering av eventuella hinder samt avfallstunnor behandlas inte i planförslaget. Detta hanteras inom kommunens befintliga drift.

Planförslaget innebär en omdragning av delar av spår- och ledsystemet där påstigningen från Fagernäs bevaras. Handlingsplanen innehåller flera åtgärder för utveckling av systemet och naturområdet, både spår som lämnas orörda och nya som anläggs. Föreslaget bostadsområde på Gammelängsfältet har minskats för att bevara mer natur mot befintliga kvarter och i den bufferten möjliggöra ett elljusspår som både är närmare och enklare att hålla belyst eftersom belysningen går att samnyttja med gång- och cykelvägen som också föreslås där.

Privatperson 13

Såg helt nyligen vilka utvecklings- och byggnadsplaner ni har för området Erikslund, Fagernäs och Norra Svartbyn och att man fick lämna in synpunkter fram till 26/6 på detta. Det vill jag verkligen göra... Sedan önskar jag ju att ni lyssnar på synpunkterna och bryr er i dem. Inte bara kör i egna planer. Låt oss medborgare se att ni justerar och kan ändra er utifrån de synpunkter ni får in från oss...

Det känns iallafall mycket roligt med att det utvecklas och finns en ljus framtidstro för Boden nu. Många nya arbetstillfällen och många fler blivande bodensare. Men om vi alla, nya och "gamla" bodensare, ska må bra och trivas här tillsammans är det ju extra viktigt att Boden får fortsätta vara den stad som har nära till "allt" och framför allt att vi inte tränger ihop oss alla på en liten yta. Det som gör Boden till en så fin stad är ju att vi har så nära till djur och natur, gröna lummiga ytor där människor kan få hämta kraft och energi.

Det är ju också något som ni även skriver om i reklamen för Boden.

Att "visionen innehåller värden och kvalitéer som är viktiga för att människor ska vilja bo, utvecklas och må bra i kommunen. Det handlar om befintliga bodensare men också framtida bodensare."

Därför blev jag bestört och bedrövad när jag såg vart ni planerar ett nytt, STORT villa- och bostadsområde här i Erikslund och Fagernässkogen... Alldeles inpå/i direkt anslutning till de befintliga villaområdena. Var finns närheten till skog och strövområden då???

Varför planerar man inte villakvarteret åt andra hållet ovanför Mjösjöfortet mm??? Ett helt nytt område där de nya också får närhet till skog och mark?! Tänk bara hur ni själva vill bo...

På området där ni nu planerar växer bland annat ovanliga orkidéarter och andra växtarter. Dessutom är det ju berget som går där, kalkkällor och annat som är bra att det finns kvar.

Mitt förslag, om det nu "måste" byggas just här (ovanför Alvägen/Palmvägen osv) är att:

* flytta upp området ännu högre "upp i skogen" så både de nya villaområdena och de "gamla, befintliga" villakvartererna får grönområdena mitt emellan. En liten cykelväg, kanske till och med bilväg mellan är inte ett grönområde!

Varken nya eller "gamla" villaägare vill bo i stora "getton". Små mysiga villakvarter är betydligt mer attraktiva med närhet till skog/grönområden jämfört med grannarna på alla sidor.

*Rusta i stället upp det befintliga elljusspåret. Och kanske förläng det så det ansluter med Norra Svartbyn så får vi ett riktigt långt och bra elljusspår, som ännu fler har närhet till. Sedan då, högre upp, OVANFÖR detta Elljusspår kan man fundera på villakvarteret.

När vi köpte vår villa valde vi just den för att den låg nära skogen/naturen och låg i ytterkanten på området. Med nya förslaget kommer vi att bo mitt i ett stort bostadsområde

och det är inte det minsta attraktivt! Ska vi "gamla och trogna" bodensare nu måsta flytta, för att få det vi nu har och det sökte oss till när vi flyttade/valde att stanna kvar i här Boden?

Vi vill väl alla att Boden ska fortsätta att vara ett attraktivt boende och ha livsmiljöer för befintliga bodensare, men också nya och framtida bodensare?!

Komplettering yttrande

Vill komplettera mina synpunkter med ännu en stor anledning varför vi vill att ni flyttar det tänkta bostadsområdet strax ovan Gränsvägens slut till något annat ställe. Och inte i direkt anslutning till befintliga bostadsområden.

Skogen ovanför Gränsvägen har i alla tider använts mycket flitigt av alla barnen i närliggande förskolor och hela Fagernässkolan. Närheten för skolan och förskolan har ju varit avgörande för att alla ska kunna gå dit och studera djuren och naturen. Plocka bär, leka fritt mm. De anordnas friluftsdagar, skidtävlingar, gymnastik och biologi lektioner mm här i skogen. I och med närheten kan de nyttja skogen några timmar dagligen om de vill och hinner med lätthet tillbaka till skolan till lunch/skolans slut etc.

Snälla ni, ta nu inte bort den möjligheten för alla barnen. Det finns ju faktiskt barn som kanske inte alltid har föräldrar som tar ut dem i naturen naturligt och då har ju förskolan och skolans aktiviteter där ute en ännu mycket viktigt uppgift för även dem.

Kommentar: Planförslaget innebär en omdragning av delar av spår- och ledsystemet där påstigningen från Fagernäs bevaras. Handlingsplanen innehåller flera åtgärder för utveckling av systemet och naturområdet, både spår som lämnas orörda och nya som anläggs. Förslaget bostadsområde på Gammelängsfältet har minskats för att bevara mer natur mot befintliga kvarter och i den bufferten möjliggöra ett elljusspår som både är närmare och enklare att hålla belyst eftersom belysningen går att samnyttja med gång- och cykelvägen som också föreslås där. Mark som pekats ut i en fördjupad översiktsplan blir starkt vägledande för kommunens samhällsplanering vilket betyder att marken med stadsnära skog förvisso blir mindre än i dagsläget, men tillgängligheten till och skyddet mot att skogen som blir kvar tas i anspråk för annan användning blir avsevärt bättre än i dagsläget. I och med utpekande av naturområdet i den fördjupade översiktsplanen säkerställs även området för ändamålet.

Efter samrådet har naturvärdesinventeringar genomförts i fält. Planförslaget kompletteras med genomförda naturvärdesinventeringar. Naturvärdesinventeringarna utgör även bilaga till granskningshandling.

Utpekade områden för bostäder är strategiskt belägna vid kollektivtrafikstråk och skulle innebära en utbyggnad av befintliga bostadsområdet. Utpekade bostäder i den fördjupade översiktsplanen har tillgänglighet till olika samhällsfunktioner, allmänna kommunikationer samt möjlighet att bygga ut infrastruktur exempelvis vatten- och avloppsnetet. Utveckling av

områdena innebär även ett mer varierat utbud av attraktiva boendemiljöer och stärker underlaget för service.

Bostadsbyggande utgör sedan 2014 ett allmänt intresse enligt plan- och bygglagen. Det fördes in i lagen för att tydliggöra kopplingen mellan planläggningen i PBL och lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar (SFS 2000:1283). Bodens kommun har ansvaret att planera för bostadsförsörjningen i kommunen, för att säkerställa att alla invånare i kommunen erbjuds en god bostad till rimlig kostnad i en god boendemiljö och med bra boendeservice. Under 2021 meddelade H2 Green Steel sina planer om att bygga en fabrik för storskalig produktion av fossilfritt stål i Boden. Etableringen är en av de största industriella projekt i Sverige hittills och beräknas tillföra ca 4500 nya arbetstillfällen i Boden fram till 2023, därav 2000 på fabriken. Försvarsmakten behov av personal planeras även att öka. För att möta behovet av arbetskraft för denna och andra stora industrisatsningar kommer kommunbefolkningen att behöva växa med cirka 18% eller 5000 personer till 2030 från nivån i början av 2023. Detta kommer skapa stora behov för nya bostäder och service i kommunen. Beroende på detta har kommunen under 2023 arbetat med att ta fram ett bostadsförsörjningsprogram för att skapa ett så omfattande underlag som möjligt för kommunens planering.

Attraktiva bostäder och boendemiljöer utgör en avgörande faktor för att locka människor att bosätta sig i och förbli i en kommun. De spelar också en viktig roll i att locka företag att etablera sig och växa. Attraktiva bostäder bidrar till ökad potential för tillväxt och välbefinnande, vilket är av yttersta betydelse för företagens förmåga att tillgodose sin kompetensförsörjning samt för kommunernas övergripande välmående. Således är skapandet av attraktiva bostäder en strategisk utvecklingsfråga med regional påverkan. Bodens kommun har ett underskott av bostäder. Detta underskott kommer att öka kraftigt genom den stora samhällsomställning som kommunen står inför med bland annat utvecklingen av Boden Industrial Park med tillhörande industrier och verksamheter. Befolkningsprognosen för Boden är 33 000 invånare till år 2030. Prognosen innebär att cirka 2700 nya bostäder behöver byggas fram till år 2030.

Privatperson 14

Det unika med Fagernäs-Erikslund är närheten till naturen och möjligheten till ett rikt friluftsliv. Vi anser att tillgängligheten till naturen att försvåras om Bodens Kommun genomför punkterna i den fördjupade samhällsplanen som berör ovanstående bostadsområden. Livsmiljön för boende och andra som vill vistas i området kommer drastiskt att försämrats.

Dagligen nyttjas skogen, och det tidigare elljusspåret/motionsspåret av de boende i området, skolbarn, förskola och fritids. Trots att kommunen slutat underhålla elljusspåret/motionsspåret. Skidspåret körs numera upp av privatpersoner som bor i området.

Att förlägga ett nytt elljusspår/motionsspår högre upp i terrängen försvårar tillgängligheten till att kunna utöva motion och idka friluftsliv för alla här i Fagernäs-Erikslund. Skolan och förskolan och de som bor här i området kommer att ha svårare att nå upp till elljusspåret/motionsspåret och till den kvarvarande naturen/skogen. De kommer att behöva passera ett helt nytt bostadsområde.

På området vid och omkring nuvarande elljusspår/motionsspår finns unik växtlighet med ett flertal fridlysta växter såsom orkidéer och olika arter av lummer.

Här hänvisar vi till Naturvårdsverket

<https://www.naturvardsverket.se/globalassets/media/publikationer-pdf/9400/91-620-9403-3.pdf> om alla Sveriges orkidéer. Fågellivet och djurlivet är rikligt i skogen. Vitryggig hackspett har noterats i området. Riklig förekomst av insekter, grodor paddor, ekorrar, igelkottar, harar, räv och huggorm. Det har även gjorts observationer av fladdermus.

Eftersom skogen belägen ovanför Fagernäs-Erikslund innehåller många kalkkällor och vattendrag, finner vi det ytterst olämpligt för byggnation av bostäder. Tyvärr har vi själva fått erfara att det finns betydande problem med det vatten som rinner ner från skogen.

Man måste också ta i beaktande att om man hugger bort träd i skogen så kan problem med översvämningar öka för de nuvarande tomterna angränsande till den planerade nybyggnationen. Träden utgör också viktiga kolsänkor.

På grund av den oländiga terrängen kommer nybyggnationen av det nya bostadsområdet med största sannolikhet få en mycket hög produktionskostnad. Under ett eventuellt uppförandet kommer betydande störningar att förekomma för de som bor i det område som gränsar till det nyplanerade bostadsområdet.

Endast cykelväg finns planerad på förslaget, samt ev bussgata, men boende i det nya området kommer självklart att vilja transporterats sig med bil också.

Det kommer att innebära att bilvägar måste byggas i det nyplanerade bostadsområdet och det kommer att innebära mångdubblad trafik inom nuvarande Fagernäs-Erikslund.

En så här stor utbyggnad av bostadsområdet Fagernäs-Erikslund finner vi vara ytterst olämpligt, och vår åsikt är det är bättre att sprida ut nybyggnationen i hela Bodens stad med

omnejd. Vi anser att det måste undersökas om det finns lämpligare mark att bygga bostäder på här i Bodens kommun än det som finns i den nya översiktsplanen Fagernäs-Erikslund.

Sammanfattningsvis så motsätter vi oss den fördjupade översiktsplanen för Fagemäs-Erikslund. Vi vill tillägga att det är viktigt att snabbt få entreprenörsboenden på plats. Nu köps alltför många villor upp av företag för vidare uthyrning till entreprenörer.

Personer som vill bosätta sig permanent i Boden måste få chans att de köpa villor som är till salu. Då minskar också delvis behovet av nybyggnation av småhus och villor.

För att alla i Fagernäs-Erikslund ska ha möjlighet att yttra sig om kommunens planer är det av yttersta vikt att informationen når ut till alla boende.

Det är lätt att missa informationen då många inte har sociala media och inte heller dagstidningar. Särskilt viktigt att alla som har tomter i direkt anslutning till det nya planområdet nås av informationen. Önskvärt vore att information om nya planområdet även delades ut i brevlådorna. Vi har sett att det fungerar utmärkt för andra avdelningar på Bodens Kommun.

Kommentar: Planförslaget innebär en omdragning av delar av spår- och ledsystemet där påstigningen från Fagernäs bevaras. Handlingsplanen innehåller flera åtgärder för utveckling av systemet och naturområdet, både spår som lämnas orörda och nya som anläggs. Föreslaget bostadsområde på Gammelängsfältet har minskats för att bevara mer natur mot befintliga kvarter och i den bufferten möjliggöra ett elljusspår som både är närmare och enklare att hålla belyst eftersom belysningen går att samnyttja med gång- och cykelvägen som också föreslås där. Mark som pekats ut i en fördjupad översiktsplan blir starkt vägledande för kommunens samhällsplanering vilket betyder att marken med stadsnära skog förvisso blir mindre än i dagsläget, men tillgängligheten till och skyddet mot att skogen som blir kvar tas i anspråk för annan användning blir avsevärt bättre än i dagsläget. I och med utpekande av naturområdet i den fördjupade översiktsplanen säkerställs även området för ändamålet.

Efter samrådet har naturvärdesinventeringar genomförts i fält. Planförslaget kompletteras med genomförda naturvärdesinventeringar. Naturvärdesinventeringarna utgör även bilaga till granskningshandling.

Utpekade områden för bostäder är strategiskt belägna vid kollektivtrafikstråk och skulle innebära en utbyggnad av befintliga bostadsområdet. Utpekade bostäder i den fördjupade översiktsplanen har tillgänglighet till olika samhällsfunktioner, allmänna kommunikationer samt möjlighet att bygga ut infrastruktur exempelvis vatten- och avlopps nätet. Utveckling av områdena innebär även ett mer varierat utbud av attraktiva boendemiljöer och stärker underlaget för service.

Bostadsbyggande utgör sedan 2014 ett allmänt intresse enligt plan- och bygglagen. Det fördes in i lagen för att tydliggöra kopplingen mellan planläggningen i PBL och lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar (SFS 2000:1283). Bodens kommun har ansvaret att

planera för bostadsförsörjningen i kommunen, för att säkerställa att alla invånare i kommunen erbjuds en god bostad till rimlig kostnad i en god boendemiljö och med bra boendeservice. Under 2021 meddelade H2 Green Steel sina planer om att bygga en fabrik för storskalig produktion av fossilfritt stål i Boden. Etableringen är en av de största industriella projekt i Sverige hittills och beräknas tillföra ca 4500 nya arbetstillfällen i Boden fram till 2023, därav 2000 på fabriken. Försvarsmaktens behov av personal planeras även att öka. För att möta behovet av arbetskraft för denna och andra stora industrisatsningar kommer kommunbefolkningen att behöva växa med cirka 18% eller 5000 personer till 2030 från nivån i början av 2023. Detta kommer skapa stora behov för nya bostäder och service i kommunen. Beroende på detta har kommunen under 2023 arbetat med att ta fram ett bostadsförsörjningsprogram för att skapa ett så omfattande underlag som möjligt för kommunens planering.

Attraktiva bostäder och boendemiljöer utgör en avgörande faktor för att locka människor att bosätta sig i och förbli i en kommun. De spelar också en viktig roll i att locka företag att etablera sig och växa. Attraktiva bostäder bidrar till ökad potential för tillväxt och välbefinnande, vilket är av yttersta betydelse för företagets förmåga att tillgodose sin kompetensförsörjning samt för kommunernas övergripande välmående. Således är skapandet av attraktiva bostäder en strategisk utvecklingsfråga med regional påverkan. Bodens kommun har ett underskott av bostäder. Detta underskott kommer att öka kraftigt genom den stora samhällsomställning som kommunen står inför med bland annat utvecklingen av Boden Industrial Park med tillhörande industrier och verksamheter. Befolkningsprognosen för Boden är 33 000 invånare till år 2030. Prognosen innebär att cirka 2700 nya bostäder behöver byggas fram till år 2030.

Förlängning av Bullerleden föreslås ske genom en gång- och cykelväg. Beslutet grundar sig på prioriteringen av hållbart resande utifrån inriktningen i Trafik- och parkeringsstrategin. Trafik som nya bostäder eventuellt genererar antas i huvudsak fördelas mellan Bullerleden/Moråsleden, Svedjebergsleden samt Gammelängsgatan.

Till planförslaget har även en dagvattenutredning arbetats in i planhandlingen som innehåller ytor och stråk för dagvattenhantering samt hantering av höga flöden och kraftiga ihållande regn.

Bodens kommun har använt olika kanaler och metoder för att brett nå ut med planförslaget till allmänheten och kommunens medborgare under samrådet. För att nå ut med planförslaget under samrådet har därför förankring skett genom flera kanaler. Detta har gjorts genom bland annat kungörelse i lokaltidningarna, information på kommunens hemsida samt genom sociala medier. Planförslaget har även funnits tillgängligt på stadshuset, stadsbiblioteket och Svartbygården. Öppet hus har även hållits på ICA Supermarket samt Svartbygården.

Privatperson 15

Undertecknad, som bor i bostadsdelen Fagernäs, vill efter studerande av information uppsatt på anslagstavlan i Stadshuset samt frågemöjligheter vid Fagernäs ICA-affären framföra följande:

Byggnation av villor m m i området ovanför Alvägen - palmvägen torde vara mycket kostnadskrävande, enär sten och åter sten utgör den kommande grunden för alla villor. Kostnaden för detta torde vara helt omätbar.

Härutöver finns ett stort antal kalkällor i detta område, vilket naturligtvis inte heller utgör något önsketänkande för blivande husägare. Förflyttningen för kommande skolelever till Fagernässkolan, torde bli en mardröm för alla föräldrar vid en eventuell nybyggnation i detta område. Anledningen härtill är den nivåskillnad som råder från "skolorområdet" till den planerade byggnationen av villor. CYKELANVÄNDNING för barnen kommer då att bli vad som måste förbjudas.

På området vid nuvarande elljusspår/motionsspår finns en unik växlighet med ett flertal fridlysta växter som orkidéer och olika arter av lummer. Här hänvisas till Natur- vårdsverket <https://www.naturvardsverket.se/globalassets/media/publikationer-pdf/9400/91-620-9403-3.pdf> om alla Sveriges orkidéer.

Den påverkan som såväl fågelliv som djurliv skulle få, är och förblir naturligtvis helt omätbar. Som exempel kan nämnas paddor ekorrar igelkottar räv mm mm.

Nuvarande planering med i huvudsak en bussgata torde knappast vara det som blivande husägare nöjer sig med. Innebörden av detta torde därför komma att bli en ofantligt stor trafik inom nuvarande Fagernäs- Erikslundsområdet.

Med anledning av ovan nämnt, anser vi att Fagernäs- Erikslunds området inte torde vara det lämpligaste området, för denna nyproduktion av villor mm mm

Som en följd av detta förväntar sig nog vi alla ett stort och brett informationsflöde om denna kommande framtida planering av Fagernäs- Erikslunds området.

Nuvarande information anser vi dock vara i "mycket liten omfattning"

Kommentar: Bodens kommun har använt olika kanaler och metoder för att brett nå ut med planförslaget till allmänheten och kommunens medborgare under samrådet. För att nå ut med planförslaget under samrådet har därför förankring skett genom flera kanaler. Detta har gjorts genom bland annat kungörelse i lokaltidningarna, information på kommunens hemsida samt genom sociala medier. Planförslaget har även funnits tillgängligt på stadshuset, stadsbiblioteket och Svartbygården. Öppet hus har även hållits på ICA Supermarket samt Svartbygården.

Planförslaget innebär en omdragning av delar av spår- och ledsystemet där påstigningen från Fagernäs bevaras. Handlingsplanen innehåller flera åtgärder för utveckling av systemet och naturområdet, både spår som lämnas orörda och nya som anläggs. Föreslaget

bostadsområde på Gammelängsfältet har minskats för att bevara mer natur mot befintliga kvarter och i den bufferten möjliggöra ett elljusspår som både är närmare och enklare att hålla belyst eftersom belysningen går att samnyttja med gång- och cykelvägen som också föreslås där. Mark som pekats ut i en fördjupad översiktsplan blir starkt vägledande för kommunens samhällsplanering vilket betyder att marken med stadsnära skog förvisso blir mindre än i dagsläget, men tillgängligheten till och skyddet mot att skogen som blir kvar tas i anspråk för annan användning blir avsevärt bättre än i dagsläget. I och med utpekande av naturområdet i den fördjupade översiktsplanen säkerställs även området för ändamålet.

Efter samrådet har naturvärdesinventeringar genomförts i fält. Planförslaget kompletteras med genomförda naturvärdesinventeringar. Naturvärdesinventeringarna utgör även bilaga till granskningshandling.

Utpekade områden för bostäder är strategiskt belägna vid kollektivtrafikstråk och skulle innebära en utbyggnad av befintliga bostadsområdet. Utpekade bostäder i den fördjupade översiktsplanen har tillgänglighet till olika samhällsfunktioner, allmänna kommunikationer samt möjlighet att bygga ut infrastruktur exempelvis vatten- och avloppsnetet. Utveckling av områdena innebär även ett mer varierat utbud av attraktiva boendemiljöer och stärker underlaget för service.

Kommunen är medveten om att kostnaderna för såväl infrastruktur som byggnader är högre i kuperad terräng, för det senare är det till ej obetydande del på grund av att man väljer att fylla upp/schakta ur i stället för att bygga med terrängen som utgångsläge (exempelvis suterränghus). I det framtida detaljplanearbetet kommer utgångsläget vara att tillkommande bebyggelse vara anpassad efter terrängen och kommer att öka utbudet av byggbara tomter och medföra att fler hus inom det befintliga beståndet blir tillgängliga.

Bostadsbyggande utgör sedan 2014 ett allmänt intresse enligt plan- och bygglagen. Det fördes in i lagen för att tydliggöra kopplingen mellan planläggningen i PBL och lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar (SFS 2000:1283). Bodens kommun har ansvaret att planera för bostadsförsörjningen i kommunen, för att säkerställa att alla invånare i kommunen erbjuds en god bostad till rimlig kostnad i en god boendemiljö och med bra boendeservice. Under 2021 meddelade H2 Green Steel sina planer om att bygga en fabrik för storskalig produktion av fossilfritt stål i Boden. Etableringen är en av de största industriella projekt i Sverige hittills och beräknas tillföra ca 4500 nya arbetstillfällen i Boden fram till 2023, därav 2000 på fabriken. Försvarsmakten behov av personal planeras även att öka. För att möta behovet av arbetskraft för denna och andra stora industrisatsningar kommer kommunbefolkningen att behöva växa med cirka 18% eller 5000 personer till 2030 från nivån i början av 2023. Detta kommer skapa stora behov för nya bostäder och service i kommunen. Beroende på detta har kommunen under 2023 arbetat med att ta fram ett bostadsförsörjningsprogram för att skapa ett så omfattande underlag som möjligt för kommunens planering.

Attraktiva bostäder och boendemiljöer utgör en avgörande faktor för att locka människor att bosätta sig i och förbli i en kommun. De spelar också en viktig roll i att locka företag att etablera sig och växa. Attraktiva bostäder bidrar till ökad potential för tillväxt och välbefinnande, vilket är av yttersta betydelse för företagens förmåga att tillgodose sin kompetensförsörjning samt för kommunernas övergripande välmående. Således är skapandet av attraktiva bostäder en strategisk utvecklingsfråga med regional påverkan. Bodens kommun har ett underskott av bostäder. Detta underskott kommer att öka kraftigt genom den stora samhällsomställning som kommunen står inför med bland annat utvecklingen av Boden Industrial Park med tillhörande industrier och verksamheter. Befolkningsprognosen för Boden är 33 000 invånare till år 2030. Prognosen innebär att cirka 2700 nya bostäder behöver byggas fram till år 2030.

Skolvägen är viktig i barnens och elevens vardag och dess utveckling till att självständigt röra sig i trafiken och i samhället. Skolvägen är också en komplex och viktig del av samhällsbygget som helhet. Trenden i att bygga allt större förskolor och skolor, liksom det fria skolvalet, gör att väldigt många vägar i samhället i praktiken kan komma att bli skolvägar. Det innebär i sin tur att planeringen av en säker och trygg skolväg inte kan kopplas till ett enskilt förskole- eller skolprojekt utan förutsätter ett kontinuerligt, strategiskt arbete på en övergripande nivå i samhället. Vid många skolor uppstår problem när barnen skjutsas till förskolan eller skolan med bil snarare än att gå, cykla, åka buss eller skolskjuts. Många personbilar leder ofta till minskad trafiksäkerhet i området runtomkring. Trängseln kan bli stor, särskilt på morgonen då många anländer samtidigt. En sådan trafikmiljö är svår att läsa av för barn som anländer till fots eller med cykel. I planeringen av de nya bostadsområdena är planeringen för trygga hållbara transporter extra viktig för att säkerställa att fler barn kan ta sig på egen hand i stället för att skjutas av sina föräldrar. Ju osäkrare trafikmiljön upplevs, desto fler föräldrar skjutsar sina barn, vilket kommer förvärra trafikmiljön vid skolenheterna ytterligare. Planeringen av trafiksäkerheten i området kommer därför att utredas och detaljstuderas i detaljplaneprocessen.

Privatperson 16

Jag bor längst ned på Jägargatan och har således Moråsleden/Väg 356 några meter från min altan. Trafiken på Moråsleden kommer att öka med 4350 fordon per dygn i och med Cleantech center. Situationen kommer alltså att bli fullständigt ohållbar för oss som bor närmast Moråsleden. Det kommer att krävas åtgärder för att dämpa buller! Det första alternativet är såklart ett bullerplank och det hoppas jag verkligen blir av! De gröna buffertzoner som ni kommer att behålla är bara en buffertzona längs Björkgatan, sedan finns det ingen buffert. Så ett annat förslag är att plantera träd mellan cykelbanan och körbanan som det är gjort längre bort på väg 356, nämligen mellan Trångforsbron och Havremagasinet. Då är ett förslag att plantera de fina träd som inte blir så höga men har lite toppig krona som finns vid Medborgarplatsen och vid stationen. Dessa träd kan med fördel planteras redan nu!

Sedan tar ni upp säkerheten när det gäller gång- och cykelbanor. Från cykelbanan som går längs Moråsleden finns det en överfart ner till Moråsens industriområde. Den överfarten är rent livsfarlig! Det behövs anpassning med hastighetssänkning till 30 km/h eller annat. Att sänka farten vore också ett bra alternativ för att dämpa ljuden från den tunga trafiken på vägen. De kan gärna köra 30 km/h hela vägen till rondellen vid Supermarket. Det ligger dessutom en förskola, Fröet, alldeles vid Moråsleden och de har inget skydd överhuvudtaget mot vägen!

Sedan är det inte bra att dra all trafik från det nya området längs Bullerleden och Moråsleden. Trafiken måste fördelas på samtliga större vägar som tex Gammelängsgatan och Svartbyleden också. Ni nämner minskad biltrafik och sänkt hastighet som en åtgärd i samrådshandlingen. Då ska väl inte ett annat område på Erikslund få all ökad trafik!

Sedan tycker jag verkligen att det är helt galet att ha en sådan trafik av tunga fordon längs ett bostadsområde och genom en stad! Det borde gå att dra den tunga trafiken på ett annat sätt för allas hälsa och trevnad!

Sedan finns det många bra förslag också med grönområden och fortsatt tillgänglighet till vårt fina skogsområde som är så otroligt värdefullt!!

Kommentar: Planförslaget innebär en omdragning av delar av spår- och ledsystemet där påstigningen från Fagernäs bevaras. Handlingsplanen innehåller flera åtgärder för utveckling av systemet och naturområdet, både spår som lämnas orörda och nya som anläggs. Förslaget bostadsområde på Gammelängsfältet har minskats för att bevara mer natur mot befintliga kvarter och i den bufferten möjliggöra ett elljusspår som både är närmare och enklare att hålla belyst eftersom belysningen går att samnyttja med gång- och cykelvägen som också föreslås där. Mark som pekats ut i en fördjupad översiktsplan blir starkt vägledande för kommunens samhällsplanering vilket betyder att marken med stadsnära skog förvisso blir mindre än i dagsläget, men tillgängligheten till och skyddet mot att skogen som blir kvar tas i anspråk för annan användning blir avsevärt bättre än i

dagsläget. I och med utpekande av naturområdet i den fördjupade översiktsplanen säkerställs även området för ändamålet.

Efter samrådet har naturvärdesinventeringarna genomförts i fält. Planförslaget kompletteras med genomförda naturvärdesinventeringar. Naturvärdesinventeringarna utgör även bilaga till granskningshandling.

Utpekade områden för bostäder är strategiskt belägna vid kollektivtrafikstråk och skulle innebära en utbyggnad av befintliga bostadsområdet. Utpekade bostäder i den fördjupade översiktsplanen har tillgänglighet till olika samhällsfunktioner, allmänna kommunikationer samt möjlighet att bygga ut infrastruktur exempelvis vatten- och avloppsnetet. Utveckling av områdena innebär även ett mer varierat utbud av attraktiva boendemiljöer och stärker underlaget för service.

Bostadsbyggande utgör sedan 2014 ett allmänt intresse enligt plan- och bygglagen. Det fördes in i lagen för att tydliggöra kopplingen mellan planläggningen i PBL och lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar (SFS 2000:1283). Bodens kommun har ansvaret att planera för bostadsförsörjningen i kommunen, för att säkerställa att alla invånare i kommunen erbjuds en god bostad till rimlig kostnad i en god boendemiljö och med bra boendeservice. Under 2021 meddelade H2 Green Steel sina planer om att bygga en fabrik för storskalig produktion av fossilfritt stål i Boden. Etableringen är en av de största industriella projekt i Sverige hittills och beräknas tillföra ca 4500 nya arbetstillfällen i Boden fram till 2023, därav 2000 på fabriken. Försvarsmaktens behov av personal planeras även att öka. För att möta behovet av arbetskraft för denna och andra stora industrisatsningar kommer kommunbefolkningen att behöva växa med cirka 18% eller 5000 personer till 2030 från nivån i början av 2023. Detta kommer skapa stora behov för nya bostäder och service i kommunen. Beroende på detta har kommunen under 2023 arbetat med att ta fram ett bostadsförsörjningsprogram för att skapa ett så omfattande underlag som möjligt för kommunens planering.

Attraktiva bostäder och boendemiljöer utgör en avgörande faktor för att locka människor att bosätta sig i och förbli i en kommun. De spelar också en viktig roll i att locka företag att etablera sig och växa. Attraktiva bostäder bidrar till ökad potential för tillväxt och välbefinnande, vilket är av yttersta betydelse för företagets förmåga att tillgodose sin kompetensförsörjning samt för kommunernas övergripande välmående. Således är skapandet av attraktiva bostäder en strategisk utvecklingsfråga med regional påverkan. Bodens kommun har ett underskott av bostäder. Detta underskott kommer att öka kraftigt genom den stora samhällsomställning som kommunen står inför med bland annat utvecklingen av Boden Industrial Park med tillhörande industrier och verksamheter. Befolkningsprognosen för Boden är 33 000 invånare till år 2030. Prognosen innebär att cirka 2700 nya bostäder behöver byggas fram till år 2030.

Trafikverket har pekat ut vägar som är viktiga för nationell och regional tillgänglighet. Moråsleden, väg 356, som är infartsväg från nord öst till Boden är utpekad som en del i ett

funktionellt prioriterat vägnät för godstransporter, vilket betyder att vägen är utpekad som internationellt, nationellt och regionalt viktig för långväga godstransporter samt som viktig koppling till nationellt och regionalt viktiga noder. Moråsleden är statlig väg och frågor rörande utformning, hastighet och trafiksäkerhet hanteras därför av Trafikverket

Privatperson 17

Gammelängsgatan: Gatan har i nuläget en hastighetsbegränsning av 30 km/h. Av många av oss som bor här upplevs det att hastigheten som fordon håller är betydligt högre än så. Längs med gatan finns det utöver villor och lägenheter med barnfamiljer även förskola, demensboende och hälsocentral. Dagligen går det barn, unga samt äldre längs med denna gata. Jag personligen har haft en buskörare som tappade kontrollen över sitt fordon och kraschade in på min gård efter att ha sladdat över vägen samt gångbanan och träffat busshållplatsen. Lyckligtvis var det ingen som blev skadad förutom min gräsmatta och rönnhäck vid detta tillfälle. Många av oss ser gärna att åtgärder vidtas för att se till att den faktiska hastigheten hålls till 30km/h.

Förslag:

- Utöka antalet fartgupp. Längs med denna gata finns det endast ett fartgupp och en chikan. Upplevelsen är att endast fartguppet är det som får folk att sänka farten, chikan blir snarare ett roligt hinder att accelerera ur.
- Utöka antalet 30-skyltar längs med vägen. I nuläget finns det endast en 30-skylt om man kommer från Bullerleden, i övrigt är det anslutande vägar som skyltar hastighet.
- Tillåt farthinder i form av blomsterlådor och dylikt.
- Stäng av Gammelängsgatan mellan Grangatan och Södra skogsgatan i höjd med chikanen för fordonstrafik. Detta skulle avsevärt minska trafiken och koncentrera huvuddelen av trafiken som går till hälsocentralen, demensboendet och förskolan till Moråsleden och Bullerleden. Med tanke på att kommunen dessutom avser att bygga nya villaområden kring Erikslunds eljusspår samt föra upp lägenhetsbyggnader för 250 personer mellan hälsocentralen och Bullerleden så kommer fordonstrafiken längs med Gammelängsgatan att kraftigt utökas om man inte vidtar åtgärder. I ljuset av dessa omständigheter kan ett så drastiskt förslag som att stänga av vägen vid denna punkt i slutändan vara den enklaste lösningen.

Detaljplan Guldhamstern

Enligt den information som finns tillgänglig planeras det att byggas lägenheter för ca 250 personer inom området Guldhamstern. Detta ska byggas av SBB, som det inte går så bra för om man ska tro det som sägs och skrivs i media. Nu är jag ingen arkitekt eller samhällsplanerare men 250 personer boendes i inom området för Guldhamstern skulle jag beteckna som många personer på liten yta. Jag personligen motsätter mig byggandet av lägenhetshus i området. Att köpa hus i dessa tider är inte någon billig historia. Jag personligen köpte hus här tillsammans med min sambo för att vi ville bo i ett lugnt och tryggt område. De planer som nu finns på att bygga dessa hyreslägenheter kommer tyvärr med stor sannolikhet bidra till minskad trygghet och minskat lugn i området.

Kommentar: Kompletterande trafikutredning angående trafiken på Gammelängsgatan har genomförts efter samråd till granskning. Utredningen utgör bilaga till granskningshandlingen. Planförslaget kompletteras med riktlinje. Gällande detaljplanen för Guldhamstern pågår en separat detaljplanprocess. Utvecklingen inom Guldhamstern hanteras därför inte inom processen för den fördjupade översiktsplanen.

Privatperson 18

Hade det inte varit lämpligare att bryta ut småhusenhets tomter efter vägen ut mot återvinningscentralen till höger sett än att placera i skogen ovanför Fagernäs (Palmvägen).

Kommentar: Utpekade områden för bostäder är strategiskt belägna vid kollektivtrafikstråk och skulle innebära en utbyggnad av befintliga bostadsområdet. Utpekade bostäder i den fördjupade översiktsplanen har tillgänglighet till olika samhällsfunktioner, allmänna kommunikationer samt möjlighet att bygga ut infrastruktur exempelvis vatten- och avloppsnätet. Utveckling av områdena innebär även ett mer varierat utbud av attraktiva boendemiljöer och stärker underlaget för service. Sträckan längs med Moråsleden pekas ut i den kommunövergripande översiktsplanen för område för verksamheter. Sträckan ligger även utanför planområdet för denna fördjupade översiktsplan.

Bostadsbyggande utgör sedan 2014 ett allmänt intresse enligt plan- och bygglagen. Det fördes in i lagen för att tydliggöra kopplingen mellan planläggningen i PBL och lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar (SFS 2000:1283). Bodens kommun har ansvaret att planera för bostadsförsörjningen i kommunen, för att säkerställa att alla invånare i kommunen erbjuds en god bostad till rimlig kostnad i en god boendemiljö och med bra boendeservice. Under 2021 meddelade H2 Green Steel sina planer om att bygga en fabrik för storskalig produktion av fossilfritt stål i Boden. Etableringen är en av de största industriella projekt i Sverige hittills och beräknas tillföra ca 4500 nya arbetstillfällen i Boden fram till 2023, därav 2000 på fabriken. Försvarsmakten behov av personal planeras även att öka. För att möta behovet av arbetskraft för denna och andra stora industrisatsningar kommer kommunbefolkningen att behöva växa med cirka 18% eller 5000

personer till 2030 från nivån i början av 2023. Detta kommer skapa stora behov för nya bostäder och service i kommunen. Beroende på detta har kommunen under 2023 arbetat med att ta fram ett bostadsförsörjningsprogram för att skapa ett så omfattande underlag som möjligt för kommunens planering.

Attraktiva bostäder och boendemiljöer utgör en avgörande faktor för att locka människor att bosätta sig i och förbli i en kommun. De spelar också en viktig roll i att locka företag att etablera sig och växa. Attraktiva bostäder bidrar till ökad potential för tillväxt och välbefinnande, vilket är av yttersta betydelse för företagens förmåga att tillgodose sin kompetensförsörjning samt för kommunernas övergripande välmående. Således är skapandet av attraktiva bostäder en strategisk utvecklingsfråga med regional påverkan. Bodens kommun har ett underskott av bostäder. Detta underskott kommer att öka kraftigt genom den stora samhällsomställning som kommunen står inför med bland annat utvecklingen av Boden Industrial Park med tillhörande industrier och verksamheter. Befolkningsprognosen för Boden är 33 000 invånare till år 2030. Prognosen innebär att cirka 2700 nya bostäder behöver byggas fram till år 2030.

Privatperson 19

Är tyvärr inte imponerad av er plan för Erikslund/Fagernäs. Ni bygger bort grönområden, förändrar hela området i grunden. Parker etc byggs ju för dom som flyttar hit och inte för oss som redan bor här. Istället bygger ni bort dom fina grönområden som finns här. Det finns inga fördelar med att öka området med så mycket bebyggelse, med så mycket mer folk och trafik, utsläpp... och med allt vad det innebär. Grönområden är ovärderliga. Områden som man kan använda som man vill. Både till utflykt, fotboll, flyga drake, vad man vill hitta på. En av fördelarna med Boden är just grönområdena. Bygg inte bort vårt fina Erikslund/Fagernäs!! Bevara!!!

Kommentar: Planförslaget innebär en omdragning av delar av spår- och ledsystemet där påstigningen från Fagernäs bevaras. Handlingsplanen innehåller flera åtgärder för utveckling av systemet och naturområdet, både spår som lämnas orörda och nya som anläggs. Förslaget bostadsområde på Gammelängsfältet har minskats för att bevara mer natur mot befintliga kvarter och i den bufferten möjliggöra ett elljusspår som både är närmare och enklare att hålla belyst eftersom belysningen går att samnyttja med gång- och cykelvägen som också föreslås där. Mark som pekats ut i en fördjupad översiktsplan blir starkt vägledande för kommunens samhällsplanering vilket betyder att marken med stadsnära skog förvisso blir mindre än i dagsläget, men tillgängligheten till och skyddet mot att skogen som blir kvar tas i anspråk för annan användning blir avsevärt bättre än i dagsläget. I och med utpekande av naturområdet i den fördjupade översiktsplanen säkerställs även området för ändamålet. Planförslaget innebär även säkerställande av flera grönområden där flera utvecklingsåtgärder även föreslås i handlingsplanen exempelvis upprustning av befintliga lekparken och fler sittplatser.

Efter samrådet har naturvärdesinventeringar genomförts i fält. Planförslaget kompletteras med genomförda naturvärdesinventeringar. Naturvärdesinventeringarna utgör även bilaga till granskningshandling.

Utpekade områden för bostäder är strategiskt belägna vid kollektivtrafikstråk och skulle innebära en utbyggnad av befintliga bostadsområdet. Utpekade bostäder i den fördjupade översiktsplanen har tillgänglighet till olika samhällsfunktioner, allmänna kommunikationer samt möjlighet att bygga ut infrastruktur exempelvis vatten- och avloppsnetet. Utveckling av områdena innebär även ett mer varierat utbud av attraktiva boendemiljöer och stärker underlaget för service.

Bostadsbyggande utgör sedan 2014 ett allmänt intresse enligt plan- och bygglagen. Det fördes in i lagen för att tydliggöra kopplingen mellan planläggningen i PBL och lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar (SFS 2000:1283). Bodens kommun har ansvaret att planera för bostadsförsörjningen i kommunen, för att säkerställa att alla invånare i kommunen erbjuds en god bostad till rimlig kostnad i en god boendemiljö och med bra boendeservice. Under 2021 meddelade H2 Green Steel sina planer om att bygga en fabrik för storskalig produktion av fossilfritt stål i Boden. Etableringen är en av de största industriella projekt i Sverige hittills och beräknas tillföra ca 4500 nya arbetstillfällen i Boden fram till 2023, därav 2000 på fabriken. Försvarsmakten behov av personal planeras även att öka. För att möta behovet av arbetskraft för denna och andra stora industrisatsningar kommer kommunbefolkningen att behöva växa med cirka 18% eller 5000 personer till 2030 från nivån i början av 2023. Detta kommer skapa stora behov för nya bostäder och service i kommunen. Beroende på detta har kommunen under 2023 arbetat med att ta fram ett bostadsförsörjningsprogram för att skapa ett så omfattande underlag som möjligt för kommunens planering.

Attraktiva bostäder och boendemiljöer utgör en avgörande faktor för att locka människor att bosätta sig i och förbli i en kommun. De spelar också en viktig roll i att locka företag att etablera sig och växa. Attraktiva bostäder bidrar till ökad potential för tillväxt och välbefinnande, vilket är av yttersta betydelse för företagets förmåga att tillgodose sin kompetensförsörjning samt för kommunernas övergripande välmående. Således är skapandet av attraktiva bostäder en strategisk utvecklingsfråga med regional påverkan. Bodens kommun har ett underskott av bostäder. Detta underskott kommer att öka kraftigt genom den stora samhällsomställning som kommunen står inför med bland annat utvecklingen av Boden Industrial Park med tillhörande industrier och verksamheter. Befolkningsprognosen för Boden är 33 000 invånare till år 2030. Prognosen innebär att cirka 2700 nya bostäder behöver byggas fram till år 2030.

Privatperson 20

För många bodensare är frågan om framtida samhällsutveckling och särskilt då bostadsbyggandet något som oroar. Det gäller även flera andra sektorer inom ett väl fungerande samhälle; skolan, kommunikationer, omsorg om äldre och människor med behov av stöd. Hur påverkas den kommunala ekonomin? Kommer de som bygger anläggningen och de som ska driva den att bo i Boden och betala skatt där eller kommer man bo på annan ort.

Oron gör att tilltron till att den omfattande industrisatsningen allt igenom ska bli en möjliggörare påverkas i pessimistisk riktning.

Det är därför glädjande att samhällsplanerarna redovisar en ambitiös, omfattande och lättillgänglig plan som behandlar frågor och förutsättningar som är viktiga för medborgarna, i allmänhet och enskilt. Planen täpper till flera områden som kan främja osäkerhet och skapa oro.

För min egen del, som ägare av fastigheten 5:12, ser jag att planen ger förändrade förutsättningar för markområdet. Nämnas bör att det är närmast en tradition hos "Olsönerna issi Nyllass" att biträda när samhället har behov av mark. För den första skolan i Svartbyn överlät morfars far Karl August ett markområde, del av nuvarande skoltomt, redan 1875. Efter sekelskiftet behövdes en större och modernare skola. Då överlät bröderna Johan August och Gabriel Baselius den nuvarande skoltomten inför byggandet av en skola som svarade mot tidens krav.

Under sextioalet var benägenheten att gå kommunen tillmötes betydligt svagare. Då gällde det den enda näraliggande jordbruksmarken I Södra Svartbyn, numer bostadsområde. På 1970-talet byggdes ställverket I Lillträsk på skogsmark tillhörande Nyllass. Och helt nyligen förvärvade kommunen resterade mark I Lillträsk inför en kommande industrisatsning, H2GS.

Planen hanterar många frågor där balans mellan olika behov måste eftersträvas i ett samhälle I stark förändring. Många kommer att få uppleva att grannskapet får nya förutsättningar. Det mest påtagliga har redan skett, eller sker nu, etableringen av ett enormt industriområde "bakom knuten" för många i Norra Svartbyn. Och snart kommer järnvägen...

Skolan, numer Svartbygården, uppmärksammas i planen. Jag tycker det är positivt om gårdens tomtyta mot Svartbyträsket, solsidan, kan utökas så att det går att arrangera aktiviteter där som främjar gemenskapen mellan byns invånare och blir en mer nyttjad resurs för kommunmedborgare i övrigt. Lite av en kompensation till svartbyborna för det som går förlorat när byn "kommer i skuggan" av en storindustri.

Svartbygårdens koppling till vattnet värnas enligt förslaget och samtidigt skapas möjlighet vintertid att ge barnen fortsatt den pulkbacke de vant sig vid under ett par år. Skotrar bör lämpligen hänvisas till området närmast vattnet. Skoteråkare välkomnas till Svartbygården efter en kort promenad utmed pulkbacken. Eldplatser närmast vattnet skulle bli uppskattat både vinter- och sommartid, kanske på den lilla udden. Där skulle en mindre utgrävning avn

dy plus markduk och sand kunna bli en fin badplats för de yngsta (på grund av att det är grunt vatten där).

Tillgång till byggbara tomter beaktas i planförslaget men någon heltäckande ”dammsugning” efter tomter har inte skett. Något att beakta inför fortsatt arbete med detaljplaner? Min utgångspunkt för en positiv syn på detta är att befintliga resurser i form av vatten och avlopp har utrymme för fler bostäder. Byn är attraktiv för bostadsändamål och behovet av bostäder i attraktiva miljöer i Boden kommer sannolikt att vara stort under lång tid. Många anser att det är strategiskt viktigt att kommunen snarast presenterar attraktiva lägen för byggande av småhus och flerbostadshus.

Utan ökad tillgång på bostäder kommer priserna på villor och lägenheter stiga. Höjda priser på bostäder kan tyckas positivt men det finns en baksida på den medaljen. Det handlar om risk för segregation, ökad tröghet på bostadsmarknaden och svårigheter för unga att etablera sig på densamma. Höjda bostadspriser innebär dessutom höga boendekostnader i tider av höga räntenivåer. Det absolut starkaste argumentet för förtätning i befintliga bostadsområden är tidsfaktorn. Att tidigt stärka motivationen hos människor att flytta till Boden för arbete inom industrin eller i alla de kompletterande verksamheter och samhällsfunktioner som kommer att byggas ut. Sannolikt är detta den strategiskt viktigaste frågan för kommunledningen. Vem vill flytta med sin familj till en ny ort och ”köpa ned sig” bostadsmässigt.

Trafiksäkerheten på Svartbyleden uppmärksammas. En källa till oro året om särskilt för föräldrar till barn/ungdomar som färdas själva och yngre som cykeltränas. Givetvis även för bilförare som samtidigt kan möta en buss och förälder med barnvagn i en skarp kurva.

Förslaget att ge utrymme på var sida, genom målning, för gående och cyklister på var sida om vägen är lysande. Möjligen är det ännu bättre (enklare att tillämpa under vintern) om gående och cyklister tilldelas del av vägens ena sida. T ex två meter av vägen får endast användas av dem, förutom vid möte mellan två motorfordon då gränsen får överskridas tillfälligt.

Sammantaget visar den fördjupade översiktsplanen för Erikslund, Fagernäs och Norra Svartbyn ett stort antal möjligheter i en väldigt positiv ansats för att utveckla samhället parallellt med industriutvecklingen.

Kommentar: Kommunen tackar för de fina orden och återberättelsen av Norra Svartbyns historia.

Fastighetens förutsättningar kommer mycket riktigt att förändras i enlighet med den överenskommelse som fastighetsägaren har med kommunen, en del kommer att nyttjas av Svartbygården medan övrig yta kan utvecklas för bostadsändamål enligt fastighetsägarens önskemål.

Statusen på vattnet i Svartbyträsket är dessvärre sådan att en badplats inte är aktuell. Handlingsplanen innehåller aktivitet att vid förbättrad vattenkvalité ska kommunala badplatser utredas.

Kommunen har en aktuell sammanställning av lediga tomter. Vad gäller planområdet finns det inga lediga tomter på kommunal mark, obebyggda "lucktomter" är antingen planlagda som park- eller naturmark vilket då innebär att nya detaljplaner behöver tas fram för enstaka tomter vilket i sin tur inte går att motivera med avseende på ekonomiska och personella resurser, eller så är de obebyggda tomterna privatägda vilket medför att kommunen inte har rådighet över marken. Inom ramen för den fördjupade översiktsplanen har en yta identifierats för ny bebyggelse inom befintlig, då för 10-12 radhus, med avsikten att kunna erbjuda fler boendeformer. Denna yta återfinns på en av kartförstoringarna tillhörande mark- och vattenanvändningskartan – Mötesplats Erikslund och Fagernäs. Ett förslag på hur området skulle kunna se ut finns också på sid. 22-23 i granskningshandlingen, bilden illustrerar en person som står på det som idag är cykelvägen genom grönområdet med ny bebyggelse till höger och en områdeslekpark till vänster.

När det kommer till lokalisering av större mängder nya tomter skulle förvisso befintlig infrastruktur till större del utnyttjas om dessa lokaliserades inom befintliga bostadsområden, samtidigt har natur inom bostadsområden ett stort värde både för de boende och miljön. Kommunen har därför gjort bedömningen att den lämpligaste vägen framåt är att lokalisera nya tomter i närhet till befintliga områden i stället för inom, och ta ett större grepp om naturområdet i Fagernäs utkant, delar tas i anspråk för bostadsändamål medan andra i stället utvecklas för rekreation och friluftsliv.

För att en bygdevägmålning ska fungera på bästa sätt behövs gång- och cykelstråk på båda sidorna om det gemensamma körfältet, detta så att mötande trafik får anpassa sig utifrån vilken sida av körfältet oskyddade trafikanter befinner sig på just då. Det vill säga, vid mötande trafik är det fordonet som inte har oskyddade trafikanter på sin högra sida som får svänga av. Sannolikheten att en kollision mellan fordon och oskyddade trafikanter inträffar blir helt enkelt hälften så stor. Underhållet hade sannolikt blivit något enklare med endast ett fält för gång- och cykeltrafik, men trafiksäkerheten är viktigare.

Privatperson 21

Marken nedanför Svartbygården bör så långt det är möjligt kunna nyttjas av aktiviteter i och kring Svartbygården. Så som pulkbacke, cykelterrängbana, grillplatser, skoter- och skidled från gården ner mot sjön m.m. Med andra ord ingen bostadsbyggelse.

Kommentar: Utvecklingen bakom Svartbygården möjliggörs genom ställningstagandena som bland annat "Området kring Svartbygården ska ges goda förutsättningar att kunna utvecklas med fler funktioner, aktiviteter och service." Marken bakom Svartbygården är privatägd och dialog har skett med markägare om möjlig utveckling. I och med detta kvarstår förslaget med utvecklingsområde för Svartbygården samt utredningsområde för bostäder till granskningshandlingen.

Privatperson 22

Förbättringar för att förtydliga i kompendiet:

- Större kartbilder med utsatta punkter för att lättare lokalisera sig
- Platsförtydligande på platser med vedertagna namn ex Larssons Backe, Bullergården. Var de ligger.
- Tydligare kartbilder då olika färger ska symbolisera olika naturområden eller byggprojekt m.m.

Kommentar: FÖP-området är ca. 900 hektar vilket tyvärr leder till att kartorna i samrådshandlingen (A4) blir väldigt utzoomade. Till utställningen i samband med granskning kommer kommunen ställa ut större utskrifter som förhoppningsvis gör det lättare att orientera sig. Granskningshandlingen har dessutom förtydligats så att kartorna som visar på utvecklingsinriktningen bättre korrelerar med de områden och platser som nämns vid namn.

Privatperson 23

6. sid 39

Mötesplats Svartbygården

- Tomtmarken i kurvan, görs till allmänhetens parkering och använd den samla tomtdelen till stig/ skoterväg/ skidspår. Gammalt tillbaka var de smala markremsorna till för att färdas på. Fördel: slipper genomfört på Svartbygården. Lekområde kommer att anläggas på baksidan av huset, därför olämpligt att köra skoter och liknande. Dessutom bör parkeringen på gården vara reserverade för gårdens hyresgäster/ besökare i första hand.

Kommentar: Utpekad tomtmark i kurvan längs med Svartbyleden är privatägd och kommunen har därför ej rådighet över marken.

Inkomna synpunkter muntligt under samrådsaktiviteter (utanför ICA Supermarket och på Svartbygården)

Trafik och infrastruktur

- Stort behov av fjärrvärme i Norra Svartbyn. Behöver tas med i planen
Kommentar: Ansvarig för fjärrvärme är Bodens Energi och frågan hanteras av Bodens energi. Bodens kommun vidarebefordrar önskemål.
- Gång- och cykelvägen från centrum till Erikslund är fortfarande inte återställd sedan en översvämning ett antal år tillbaka och är därför en meter bred på sitt smalaste ställe. Därtill finns de en lyktstolpe som inkräktar på färdvägen som med fördel nedmonteras medan en som ligger cirka 1 meter bort som belyser vägen ovanför i stället förses med ny armatur som belyser båda GC och ovanliggande väg.
Kommentar: Gång- och cykelväg under Manhemsviadukten ligger utanför planområdet för den fördjupade översiktsplanen och är under statligt väghållaransvar.
- Bullerleden bör förlängas för biltrafik för att lindra effekterna på Gränsvägen och vägarna inom Fagernäs (då främst framför förskoletomten).
Kommentar: Förlängning av Bullerleden föreslås ske genom en gång- och cykelväg. Beslutet grundar sig på prioriteringen av hållbart resande utifrån inriktning i Trafik- och parkeringsstrategin. Trafik som nya bostäder eventuellt genererar antas i huvudsak fördelas mellan Bullerleden/ Moråsleden, Svedjebergsleden samt Gammelängsgatan.
- Övergångsställe ovanför ICA Supermarket önskas, det som ligger vid pizzerian nyttjas inte när man cyklar från affären och in på Fagernäs.
Kommentar: Planförslaget innehåller en handlingsplan där det föreslås att utformningen av Erikslund centrum ska utredas. Synpunkt tas med i detta arbete.
- GC längs Svartbyvägen bör förlängas, idag slutar den tvärt innan Sjövägen. Den har också lagats ovarsamt vilket leder till att den ligger under vägen och tidvis översvämmas.
Kommentar: Kommunen har beviljats medel från Tillväxtverket för utveckling av åtgärder kopplat till gång, cykel och kollektivtrafik. I detta arbete finns sträckan från Boden Industrial Park till cirkulation vid ICA Supermarket med som ett utvecklingsarbete. Frågan kommer att hanteras inom ramen för detta projekt.

- Önskar att det togs ett större grepp om trafiksituationen i planen. Kollektivtrafikutredningen behöver omfatta samtliga kopplingar och möjligheter tex om Nylandsleden skulle tillkomma.
Kommentar: Tekniska avdelningen har ett politiskt uppdrag att utreda hela lokaltrafikens linjenätet. Utifrån detta tas inga inriktningsbeslut för linjenätsdragningen i planområdet.
- Hastighetsdämpande åtgärder är viktiga längs Gammelängsgatan. Idag är det höga hastigheter och det är en trafiksäkerhetsfråga.
Kommentar: Hastighetsdämpade åtgärder finns med i handlingsplanen i den fördjupade översiktsplanen.
- Utvecklingen av grönområde längs med Moråsleden från förskolan Fröet. Tung trafik går där idag och det pågår en ökning av trafiken.
Kommentar: Grönområdet mellan Moråsleden och befintlig bebyggelse på Erikslund kommer i och med planförslaget att kvarstå/ bevaras.
- Hur ska trafiken lösas inom området (Gammelängsfältet)?
Kommentar: Nästa steg efter antagande och laga kraft av den fördjupade översiktsplanen är att arbeta fram en detaljplan för området. I denna process utreds exakta lokaliseringar, dragningar och utformningar med specifikt.
- Underhålla av befintliga gator är viktigt. Handlingsplanen behöver kompletteras med detta.
Kommentar: Underhåll av befintliga gator och GC-vägar hanteras inom driften på Tekniska avdelningen. Handlingsplan finns kopplat till budget. Hanteras därför inte inom den fördjupade översiktsplanen.
- Trafiksäkerhetsåtgärder behövs där gång- och cykelväg går mot Moråsleden
Kommentar: I fortsatt arbete med gång- och cykelväg längs Bullerleden kommer anpassningar och trafiksäkerhetsåtgärder att utredas. Detta ingår i handlingsplanen för den fördjupade översiktsplanen.
- Bra med förslag med gång- och cykelväg längs Svedjebergsleden

- Får inte bli mer trafik på Gammelängsgatan. Idag mycket trafik. Nya bostäder för inte generera mer trafik.
Kommentar: Trafikutredningen har kompletterats med särskild utredning kopplat till Gammelängsgatan. Denna arbetas i granskningshandlingen och biläggs planförslaget.
- Linje 1 och 2 går inte ihop i trafikutredningen. Behöver inkludera Torpgården och Södra Svartbyns koppling till Boden Industrial Park.
Kommentar: Tekniska avdelningen har ett politiskt uppdrag att utreda hela lokaltrafikens linjenätet. Utifrån detta tas inga inriktningsbeslut för linjenätsdragningen i planområdet.

Grönstruktur och friluftsliv

- Hälsocentralområdet behöver vara kvar som det är idag. Bra område för rekreation och barnen använder området.
Kommentar: Området ingår i en pågående detaljplaneprocess. Därför hanteras inte utvecklingen inom området i den fördjupade översiktsplanen.
- Många som nyttjar Mullvaden. Många som besöker den.
Kommentar: Handlingsplanen innehåller åtgärder för upprustning av Mullvaden.
- Nya bostadsområdet (Gammelängsfältet) får en negativ påverkan på friluftsområdet genom att bland annat spårdragningar försvinner.
Kommentar: Planförslaget innebär en omdragning av delar av spår- och ledsystemet där påstigningen från Fagernäs bevaras. Handlingsplanen innehåller flera åtgärder för utveckling av systemet och naturområdet, både spår som lämnas orörda och nya som anläggs. Föreslaget bostadsområde på Gammelängsfältet har minskats för att bevara mer natur mot befintliga kvarter och i den bufferten möjliggöra ett elljusspår som både är närmare och enklare att hålla belyst eftersom belysningen går att samnyttja med gång- och cykelvägen som också föreslås där. Mark som pekas ut i en fördjupad översiktsplan blir starkt vägledande för kommunens samhällsplanering vilket betyder att marken med stadsnära skog förvisso blir mindre än i dagsläget, men tillgängligheten till och skyddet mot att skogen som blir kvar tas i anspråk för annan användning blir avsevärt bättre än i dagsläget.

Efter samrådet har naturvärdesinventeringar genomförts i fält. Planförslaget kompletteras med genomförda naturvärdesinventeringar.

Naturvärdesinventeringarna utgör även bilaga till granskningshandling.

Utpekade områden för bostäder är strategiskt belägna vid kollektivtrafikstråk och skulle innebära en utbyggnad av befintliga bostadsområden. Utpekade bostäder i den fördjupade översiktsplanen har tillgänglighet till olika samhällsfunktioner, allmänna kommunikationer samt möjlighet att bygga ut infrastruktur exempelvis vatten- och avloppsnätet. Utveckling av områdena innebär även ett mer varierat utbud av attraktiva boendemiljöer och stärker underlaget för service.

Bostadsbyggande utgör sedan 2014 ett allmänt intresse enligt plan- och bygglagen. Det fördes in i lagen för att tydliggöra kopplingen mellan planläggningen i PBL och lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar (SFS 2000:1283). Bodens kommun har ansvaret att planera för bostadsförsörjningen i kommunen, för att säkerställa att alla invånare i kommunen erbjuds en god bostad till rimlig kostnad i en god boendemiljö och med bra boendeservice. Under 2021 meddelade H2 Green Steel sina planer om att bygga en fabrik för storskalig produktion av fossilfritt stål i Boden. Etableringen är en av de största industriella projekt i Sverige hittills och beräknas tillföra ca 4500 nya arbetstillfällen i Boden fram till 2023, därav 2000 på fabriken. Forsvarsmaktens behov av personal planeras även att öka. För att möta behovet av arbetskraft för denna och andra stora industrisatsningar kommer kommunbefolkningen att behöva växa med cirka 18% eller 5000 personer till 2030 från nivån i början av 2023. Detta kommer skapa stora behov för nya bostäder och service i kommunen. Beroende på detta har kommunen under 2023 arbetat med att ta fram ett bostadsförsörjningsprogram för att skapa ett så omfattande underlag som möjligt för kommunens planering.

Attraktiva bostäder och boendemiljöer utgör en avgörande faktor för att locka människor att bosätta sig i och förbli i en kommun. De spelar också en viktig roll i att locka företag att etablera sig och växa. Attraktiva bostäder bidrar till ökad potential för tillväxt och välbefinnande, vilket är av yttersta betydelse för företagets förmåga att tillgodose sin kompetensförsörjning samt för kommunernas övergripande välmående. Således är skapandet av attraktiva bostäder en strategisk utvecklingsfråga med regional påverkan. Bodens kommun har ett underskott av bostäder. Detta underskott kommer att öka kraftigt genom den stora samhällsomställning som kommunen står inför med bland annat utvecklingen av Boden Industrial Park med tillhörande industrier och verksamheter. Befolkningsprognosen för Boden är 33 000 invånare till år 2030. Prognosen innebär att cirka 2700 nya bostäder behöver byggas fram till år 2030.

- Bättre plåtskoning på nya grillplatsen (Norra Svartbyn)
Kommentar: Ansvar för den nya grillplatsen vid Svartbygården har Norra Svartbyns intresseförening.
- Finns naturvärden i friluftsområdet där det har pekats ut för nya bostäder. Detta behöver fördjupad inventering.
Kommentar: Efter samrådet har naturvärdesinventeringar genomförts i fält. Planförslaget kompletteras med genomförda naturvärdesinventeringar. Naturvärdesinventeringarna utgör även bilagor till granskningshandlingen.
- Tillgängligheten till skogen går förlorad i och med förslaget.
Kommentar: Planförslaget innebär en omdragning av delar av spår- och ledsystemet där påstigningen från Fagernäs bevaras. Handlingsplanen innehåller flera åtgärder för utveckling av systemet och naturområdet, både spår som lämnas orörda och nya som anläggs. Förslaget bostadsområde på Gammelängsfältet har minskats för att bevara mer natur mot befintliga kvarter och i den bufferten möjliggöra ett elljusspår som både är närmare och enklare att hålla belyst eftersom belysningen går att samnyttja med gång- och cykelvägen som också föreslås där. Mark som pekats ut i en fördjupad översiktsplan blir starkt vägledande för kommunens samhällsplanering vilket betyder att marken med stadsnära skog förvisso blir mindre än i dagsläget, men tillgängligheten till och skyddet mot att skogen som blir kvar tas i anspråk för annan användning blir avsevärt bättre än i dagsläget.
- Hundlatriner behövs lite överallt längs promenadstråk
Kommentar: Hundlatriner och avfallshantering i detalj är driftsfrågor som inte hanteras på denna övergripande planeringsnivå. Önskemål vidarebefordras till Tekniska avdelningen.
- Badplats är jätte viktigt
Kommentar: Handlingsplanen innehåller åtgärder som avser att vid förbättrad vattenkvalité ska kommunala badplatser utredas.
- Lekparker behöver fräschas upp.
Kommentar: Handlingsplanen innehåller åtgärder för upprustning av befintliga lekplatser samt utveckling av ny områdeslekpark.

- Bryggor hade varit jättebra samt båtar för uthyrning.
Kommentar: Planförslaget innebär att kontakten/ kopplingen till träsket förstärks med bland annat utredning av gång och cykel- väg längs med Svartbyleden, tillgängliggörandet av Larsson backe samt möjlighet för utveckling av Svartbygårdens koppling mot vattnet.

Övrigt

- Skolområdet i direkt anslutning till bostads med småbarn känns inte bra med tanke på ökad trafik samt folk på kvällar och helger.
Kommentar: Området som pekas ut för skolverksamhet är ett reserverat läge för skola. Lokalisering, utformning och trafikfråga behöver utredas vidare. Planförslag kompletteras med detta.
- Finns en stor hästgård mot vårdcentralen.
- Hur ska hantering av dagvatten och avrinning ske? Idag blir det blött och kommer att blir mycket blötare med nya bostäder (Erikslund/ Fagernäs).
Kommentar: Till den fördjupade översiktsplanen har en dagvattenutredning genomförts som har utgått från befintliga förutsättningar och tillkommande bostäder. Planförslaget innehåller ytor och stråk för dagvattenrening och skyfallshantering. Stråken utgör viktiga samband för hantering av höga flöden och kraftiga ihållande regn.
- Informationen om planen och samråd behöver spridas bättre tex skickas i brevlådor.
Kommentar: Bodens kommun har använt olika kanaler och metoder för att brett nå ut med planförslaget till allmänheten och kommunens medborgare under samrådet. För att nå ut med planförslaget under samrådet har därför förankring skett genom flera kanaler. Detta har gjorts genom bland annat kungörelse i lokaltidningarna, information på kommunens hemsida samt genom sociala medier. Planförslaget har även funnits tillgängligt på stadshuset, stadsbiblioteket och Svartbygården. Öppet hus har även hållits på ICA Supermarket samt Svartbygården.

- Finns det inte andra bättre områden för bostäder?

Kommentar: Utpekade områden för bostäder är strategiskt belägna vid kollektivtrafikstråk och skulle innebära en utbyggnad av befintliga bostadsområdet. Utpekade bostäder i den fördjupade översiktsplanen har tillgänglighet till olika samhällsfunktioner, allmänna kommunikationer samt möjlighet att bygga ut infrastruktur exempelvis vatten- och avlopps nätet. Utveckling av områdena innebär även ett mer varierat utbud av attraktiva boendemiljöer och stärker underlaget för service.

Bostadsbyggande utgör sedan 2014 ett allmänt intresse enligt plan- och bygglagen. Det fördes in i lagen för att tydliggöra kopplingen mellan planläggningen i PBL och lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar (SFS 2000:1283). Bodens kommun har ansvaret att planera för bostadsförsörjningen i kommunen, för att säkerställa att alla invånare i kommunen erbjuds en god bostad till rimlig kostnad i en god boendemiljö och med bra boendeservice. Under 2021 meddelade H2 Green Steel sina planer om att bygga en fabrik för storskalig produktion av fossilfritt stål i Boden. Etableringen är en av de största industriella projekt i Sverige hittills och beräknas tillföra ca 4500 nya arbetstillfällen i Boden fram till 2023, därav 2000 på fabriken. Försvarsmaktens behov av personal planeras även att öka. För att möta behovet av arbetskraft för denna och andra stora industrisatsningar kommer kommunbefolkningen att behöva växa med cirka 18% eller 5000 personer till 2030 från nivån i början av 2023. Detta kommer skapa stora behov för nya bostäder och service i kommunen. Beroende på detta har kommunen under 2023 arbetat med att ta fram ett bostadsförsörjningsprogram för att skapa ett så omfattande underlag som möjligt för kommunens planering.

Attraktiva bostäder och boendemiljöer utgör en avgörande faktor för att locka människor att bosätta sig i och förbli i en kommun. De spelar också en viktig roll i att locka företag att etablera sig och växa. Attraktiva bostäder bidrar till ökad potential för tillväxt och välbefinnande, vilket är av yttersta betydelse för företagens förmåga att tillgodose sin kompetensförsörjning samt för kommunernas övergripande välmående. Således är skapandet av attraktiva bostäder en strategisk utvecklingsfråga med regional påverkan. Bodens kommun har ett underskott av bostäder. Detta underskott kommer att öka kraftigt genom den stora samhällsomställning som kommunen står inför med bland annat utvecklingen av Boden Industrial Park med tillhörande industrier och verksamheter. Befolkningsprognosen för Boden är 33 000 invånare till år 2030. Prognosen innebär att cirka 2700 nya bostäder behöver byggas fram till år 2030.

- Hur långt bort i tiden ligger genomförandet av planen?
Kommentar: Planen är ett underlag till nämndernas budgetprocess vilket innebär att genomförandet av åtgärder och fortsatt detaljplaneläggning samt exploatering kommer att hanteras inom resp. nämnds ansvarsområden.

Sammanfattning genomförda ändringar

- Kulturmiljöinventeringen är uppdaterad med avseende på dess relation till gällande lagstiftning samt siktlinjernas värde i sammanhanget. Dokumentet i helhet utgör även bilaga till granskningshandlingen.
- Planförslaget kompletteras med riktlinje ”Detaljplanering i anslutning till riksintresse BD 74 ska föregås av inventering och analys av det militära landskapet inom hela planområdet och i relation till hela riksintresset.” Denna riktlinje lyfts också in i handlingsplanen för bostadsutveckling.
- Textavsnittet gällande Rennäring i MKB justeras.
- Handlingsplanen kompletteras med att kvalitetsfaktorn "Morfologiskt tillstånd i sjöar" behöver utredas när exakta dragningar av GC-vägarna utreds.
- Planförslaget kompletteras med riktlinje avseende avfallshantering.
- Planförslaget kompletteras textavsnitten om Geologi och jordarter samt Ras, skred och erosion med tydligare beskrivningar om vilka underlag som använts samt kompletterat med information om förutsättningar för kvicklera. Kommunen kompletterar även med en beskrivning om att det kan finnas osäkerheter i dessa underlag.
- Handlingen kompletteras med genomförda naturvärdesinventeringar i fält, som även utgör bilaga till granskningshandling.
- Planhandlingen kompletteras med ny klimatanalys.
- Punktsatsen på sidan 79 i planförslaget kompletteras utifrån inkommen synpunkt.
- Området för bostäder Fällberget revideras till granskningshandling genom att avståndet till befintlig bebyggelse ökar, detta medför att ett större grönområde bevaras.
- Föreslagna bostäder för Gammelängsfältet revideras för att bevara mer natur och möjliggöra ett elljusspår nära befintliga bostäder.
- Planförslaget kompletteras med beskrivning att kollektivtrafiken utreds separat.
- Sammanställning av dialogarbetet presenteras i separat bilaga till planförslaget.
- Granskningshandlingen kompletteras med kompletterande utredning gällande trafik Gammelängsgatan. Utifrån denna utredning kompletteras även planhandlingen med riktlinje.
- Området som pekas ut för skolverksamhet är ett reserverat läge för skola. Lokalisering, utformning och trafikfråga behöver utredas vidare. Planförslag kompletteras med detta.

- Handlingsplanen kompletteras med riktlinje angående dagvatten.
- Handlingsplanen kompletteras med aktiviteter/ åtgärder kopplat till vatten och avlopp.
- Utredningsområde för elljuspår har tillkommit.
- Strukturplaner och mark- och vattenanvändningskartor är uppdaterade i enlighet med tillgodosedda synpunkter, förtydligande illustrationer har tillkommit.

Bilaga 1. Förteckning över remissinstanser, sändlista

Myndigheter

Länsstyrelsen i Norrbottens län (administrerar till övriga statliga myndigheter)
Region Norrbotten

Bodens kommun

Arbetsmarknad- och utbildningsförvaltning
Socialförvaltning
Kommunledningsförvaltning
Samhällsbyggnadsförvaltning

Boden arena fastighets AB
Boden business agency
Boden business park
Bodens energi AB
Boden event AB
Bodens kommunföretag AB
Bodens näringsfastigheter
Stiftelsen Bodenbo

Landsbygdsrådet
Pensionärsrådet
Tillgänglighetsrådet
Ungdomsrådet
Ungdomsfullmäktige

Politiska partier

Bodenalternativet
Centerpartiet
Kristdemokraterna
Moderaterna
Norrbottens sjukvårdsparti
Socialdemokraterna
Sverigedemokraterna
Vänsterpartiet

Kommuner

Luleå kommun

Samebyar

Gällivare

Jåhkågaska tjielde
Sirges
Tuorpon
Udtja

Föreningar

Bodens jaktskytteförening
Bodens skoterförening
Bodens sportskytteklubb
Grupperna Det goda livet Norra Svartbyn
Naturskyddsföreningen Boden
Norra Svartbyns intresseförening
Svartbyns viltvårdsområde
Norrbottnens ornitologiska förening
Svartbyns byamän

Övriga

Fastighetsägarnätverket
Boden tillsammans
Företagarna Boden